

64. évf., 2010. X. 21., ára 50 dinár

30

Jó Pajtás

1956

EMLÉKE ÉL!

A 7 képe

Harminchárom bányász töltött 69 napot 622 méteres mélységben a Chile északi részén lévő Atacama-sivatagi San José réz- és aranybányában, ahol augusztus 5-én bányaomlás következett be. Múlt szerdán éjjel előtt felszínre hozták a 33. bányászt is, és ezzel teljes sikerrel ért véget a páratlan mentési akció.

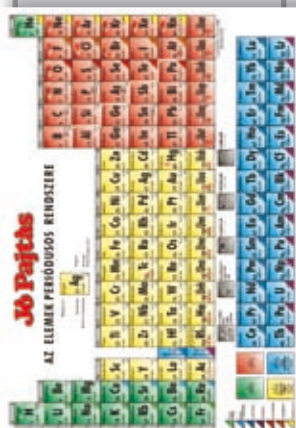

A mentés utolsó fázisa, azaz a bányászok fölhozatala kevesebb mint egy napon át tartott. A bányászokat – köztük 32 chileit és 1 bolíviait – hosszú és alapos előkészületek és egy mentőfurat elkészülte után hozták a felszínre egy külön célra készített, több mint 400 kilogramm súlyú és 4 méter hosszú mentőkapszu-

lában. A hepienddel végződött chilei tragédia ezzel végérvényesen bekerül a Guinness-rekordok könyvébe. A bányászat történetében ugyanis mindeddig egyetlen egyszer sem fordult elő az, ami most, nevezetesen: hogy ennyi bányászt ilyen mélységből és ennyi idő után sikerrel kimentettek volna.

A jövő heti
Jó Pajtás címlapja
és posztere

A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola ötödik és hatodik osztályos tanulói október 9-én a gyermekhet keretein belül kirándulni voltak Belgrádban. Az egész napos tanulmányi jellegű kirándulást az iskola földrajz-ökológia szakkörének keretében szervezte meg Straka Andrea és Besnyi Izabella, az iskola két tanárnője. A cél a Természettudományi Múzeum *Hazánk ragadozó madarai* című kiállításának a megtekintése volt. A témához kapcsolódóan ellátogattak a belgrádi állatkertbe is, amely az ország legnagyobb és leggazdagabb ilyen jellegű létesítménye, valamint a Jevremovac Bota-

nikus kertbe is, ahol különféle növényfajtákat láthattak a világ különböző tájairól. A látogatás témája szorosan összefügg több tantárgy időszzerű tananyagával,

a tanulók pedig különösen élvezték, hogy bővíthették tudásukat a tantermeken kívül is, és élményekkel gazdagon tértek haza.

B. I.

A szabadkai **EmArt Műhely** növendékeinek kiállítás-megnyitója október 6-án volt a Városháza alatti emléktárgyboltban. A kiállítást **Jasmina Jovančić Vidaković** akadémiai grafikusművész és **Boros György** nyugalmazott rajztanár, grafikusművész nyitotta meg. A kiállítás rendhagyó, mert a munkák CD lemezre készültek. Az 51 gyermek egy-egy alkotása november elejéig lesz látható.

A megnyitón **Grubanov Martinek Emília** műhelyvezető elbúcsúzott azon növendékeitől, akik szeptembertől már nem járnak a műhelybe alkotni, de több éven keresztül rendszeresen részt vettek a foglalkozásokon, valamint számtalan hazai és nemzetközi versenyen lettek díjazottak. Díszoklevelet és palettát kapott emlékül: **Novotni Natália, Zita Renáta és Miloš Purić.**

Jasmina, György és Emília a megnyitón

Óbecsén jártak a földönkívüliek

Gyermekeheti rendezvények a Petőfi Sándor iskolában

A Ve-nux bolygó lakói

A tudósokat már régóta foglalkoztatja a földönkívüliek látogatása. A minap Kínában is észleltek egy ufót.

Ha a gyermekehéten ellátogattál volna a Petőfi iskolába, találkoztál volna a Plútóról, Marsról, Vénu(sz)x-ről, s más bolygókról idelátogatókkal. Hogy beszélnek a Vénuszon, bocs. Vé-nuxon? Volt alkalmam hallani a bemutatkozásukat: „Legjobban xeretjük a xombatot. Kedvenc rajzfilmsorozatunk az Axterix és Obelix, ételünk a kex, sportunk a box. Figyelemmel kísérjük az X faktort... Kedvenc együttesünk a Lox, hangszerünk a xilofon”...

Hatalmasak, ugyanis a méretük XXL-es! Nem mindennapi látvány volt, mondhatom.

S mindezt az iskola dísztermében láthatta az közönség.

Nézzük sorjában: Október elsején diákigazgatót választottak. Ki is lehetett volna más, mint Sinkovics Áron. Jó tanuló, aki egykor szerepelt a Duna Televízió műsorában, mesét mondott. Jó úszó. Szeret focizni... Be is mutatta a tudományát, úgy, mint a profi futballisták! Már az első percekben megsérült...

A Ki, mit tud?-on nemcsak ő mutatta meg, hogyan lehet fetrengeni a pályán, Shakirát is láthattuk táncolni az együttesével. Bűvészmutatványokban sem volt hiány. Igaz, nagy sokára sikerült megtalálni a kiválasztott kártyalapot, de a közönség úgy szurkolt, hogy a „bűvész” társa megtalálta.

Shakira és együttese

Tombolt a közönség, élvezte a sikert. S a lakodalmasok! Még a bírálóbizottság is táncra perdült... Közben énekszámok hangzottak el, és nagyon jól énekeltek a művészjelöltek, kár, hogy nem jelentkeztek a Megasztár vagy az X faktor által meghirdetett énekversenyre. Ma már biztos sztárok lennének. No de, ami késik, nem múlik...

A héten zörgepaprikás-főző tanfolyamot is rendeztek. A gyengébbek kedvéért: Alsóvárost, ahol van az iskola, Ürgevárosnak is becézik. Tíz bográcsban rotyogott a paprikás. Fújta a szél a füstöt, olyan volt az iskola udvara, mint egy népiünnepély. Közben a pályán focimeccsek zajlottak. Szegény lányok ide-oda futkostak, hogy az ebéd is meglegyen, de a fiúknak is szurkoljanak. Szerencse, hogy minden osztály bográcsánál ügyeleteskedett egy apuka vagy anyuka, aki ügyelt a tűzre, kevergette, kóstoltgatta a paprikást.

Végül a bírálóbizottság döntötte el, ki viheti el a pálmát. Igazán finomra sikeredett mindegyik étel. Én, mint zsűritag, minden osztály főztjére ötöst adtam.

Falujátékkal ért véget a hét. Nem panaszkodhatnak a petőfisek, mert ismét jól szórakoztak, köszönve a főszervezőnek, Kákonyi Erika főcitanárnőnek, meg az oszoknak.

Koncz Erzsébet

A diákigazgató és Kákonyi Erika tanárnő

Ők a Plútóról jöttek

De finom!

A bírálóbizottságra várva

Tükröm, tükröm...

A hogy múlnak az évek, valahogy egyre fontosabbá válik számunkra, hogy nézünk ki, s vajon milyennek látnak minket mások, ha ránk néznek. A tükörből visszanező alakkal sokszor elégedetlenek vagyunk, túl hosszú a karunk, göndörödik a hajunk, alacsonynak látjuk magunkat, vagy éppen túlsúlyosnak, és azok a pattanások sem akarnak elmúlni, de ha ezekben a pillanatokban nem is jut eszünkbe, azért tisztában vagyunk azzal is, semmit sem ér a szépség belső értékek nélkül.

A külsínről és a belbecs fontosságáról a szabadkai Majsai Úti iskola hetedikeseivel, **Barta Nikolettával, Losonc Anikóval, Kaszás Daniellel és Jasić Alesszel** beszélgettünk, akiket arról is faggatunk, saját magukat milyennek látják.

– Ebben a korban már többet foglalkozunk azzal, milyenek is vagyunk. Ha szerelemről van szó, két lány közül biztosan a szebbiket választja a fiú, ezért szerintem fontos, milyen a külsőnk, mert először az alapján ítélnék meg a többiek, és valahogy jobban elfogadják azokat, akik szépek. De azután már nem ez számít. A szépség nem játszik szerepet, ha például barátságról van szó. Én a barátaimnál csak azt nézem, hogy hogyan viselkednek velem vagy mennyire számíthatok rájuk, úgyhogy a belső értékek sokkal többet számítanak. Ha tükörbe nézek, szerintem egy szimpatikus arc néz vissza rám, bár nem tartom magam szépnek. Talán a hajam lehetne hosszabb, a többi végül is jó, mert az arcom valahol tükrözi azt is, hogy milyen vagyok – mondja Nikoletta.

Anikó Nikihez hasonlóan úgy gondolja, a kinézet meghatározza az első benyomást, mert először erre figyelnek fel az emberek, de neki a belső értékek fontosabbak.

– Önmagában a külsín nem sokat számít, mert én ugyanúgy viselkedek a szép és a kevésbé szép emberekkel is. Fontosabb az, hogyan viszonyulunk egymáshoz, s a barátságok kialakulásánál sem játszik szerepet, ki mennyire szép. Habár lehet, ha például két barátnő közül az egyik a kinézete miatt sokkal népszerűbb, az a másiknak, aki csúnyább, rosszul eshet, de attól még lehetnek barátnők. Attól függ, milyenek az emberek – mondja Anikó.

– Szerintem van olyan eset, hogy a szebb kinézetűnek árthat, hogy egy csúnyábbal kell együtt lennie, mert akkor a többiek vele sem akarnak annyira barátkozni, ezért csak hozzá hasonlóval áll szóba. Én biztosan nem a külsőnk alapján választom ki a barátaim, de a lányoknál ez előfordulhat – szól közbe Daniel. – Nekem az a fontos, hogy a barátomnak milyen belső értékei vannak, s engem mennyire tud elfogadni. A fiúknál ebben a korban szerintem nem annyira fontos a kinézet, talán a haj és az öltözködés szempontjából figyelünk oda jobban, legalábbis én, de egyébként nem számít. A fiatalok általában többet törődnek a külsejükkel, felnőtt korban ez nem fog nagyon számítani, bár ki tudja. Én meg vagyok elégedve a kinézetemmel, és szerintem fontos is, hogy elégedettek legyünk önmagunkkal, de azt semmiképp sem szeretném, ha ez alapján ítélnének meg mások.

Anikót arról is faggattuk, az öltözködés mennyire része a szépségnek, és mit gondolnak erről mások.

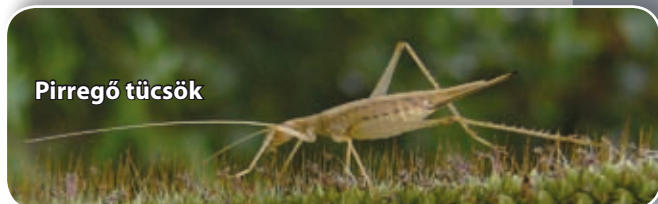
– Szerintem az öltözködésünk ugyanúgy beleszámít a rólunk alkotott képbe, mert az is sokat mutat belőlünk, vagyis, hogy milyenek vagyunk, mit szeretünk. Én is tudok néhány dologra következtetni abból, ha megnézem a másik stílusát, persze ez is csak külsőség. A tükörképemmel összességében elégedett vagyok, néha változtatnék ezen vagy azon, de aztán mindig megfontolom magam, és rájövök, minden így jó, habár teljesen átlagosnak tartom magam.

Alex szerint a legfontosabb, hogy saját magunknak tetszünk, de az is kell, hogy mások is elfogadjanak minket.

– Nekem is számít, hogy hogyan ítélnék meg mások, senki sem szereti, ha csúfolják vagy kinevetik a kinézete miatt, ám mégis elsősorban saját magunknak kell megfelelnünk. Nekem tetszik az, amit a tükörben látok, nincs semmi, amin változtatni szeretnék, leginkább az öltözködési stílusom tetszik magamon. A fiúk számára fontos, hogy néz ki egy lány, mennyire szép vagy kedves az arca, hogyan viselkedik, hogyan öltözködik. Ez alapján ítélik meg őket, de önmagában a szépség még nem jelenti azt, hogy az a lány tényleg jó is. A barátaimnál a belső tulajdonságok fontosak, és nem számít, ki hogyan néz ki, és szerintem a lányok is a belső értékek alapján választanak barátokat maguknak, bár azt hiszem, a szép embereket könnyebben elfogadjuk, és valahogy jobban boldogulnak, mint a többiek.

Sztojánovity Livia

Szállnak a darvak

Pirregő tücsök

Darut néha nálunk is látni, de a legtöbb halandó még az életében nem találkozott e gyönyörű, nagy testű madárral. Legfeljebb azok ismerik személyesen, akik ilyenkor nagyobb mocsarainkon lesik, várják a vonulásuk közben itt (is) megpihenő állatokat. Magyarország természeti rezervátumait is előszeretettel keresik fel, amint erről többet is megtudhattok az alábbi madarász-jegyzetből.

Amikor augusztusban megszólal a pirregő tücsök nyarat búcsúztató, bánatos muzsikája, és megjelennek az első sárguló levelek a fák lombkoronájában, sok millió madár indul útnak, hogy megszökve a tél, a hideg és a hó elől a meleg délen, Afrikában töltsék az elkövetkező hónapokat. A tollas vándorok ősidők óta vonulnak a számunkra láthatatlan légi országutakon, melyek egyike a kanyargó szőke folyó, a Tisza mentén vezet dél felé.

Szeptember végén, október elején például minden évben több tízezer daru érkezik észak felől. Megpihennek a Hortobágy nagy legelőin, járják a kukoricatarlókat és csak a keményebb hidegek beálltával folytatják útjukat a távoli Nílus völgye felé. Az őszi darumozgás a Tiszántúlon zajlik, a Dunántúlra legfeljebb alkalmilag vetődik egy-egy csapat.

Hosszú az út a Tiszántúlig, de megéri! Ezt érzem minden ősszel, amikor a hajnali ködből lassan kibontakoznak a Hortobágy végtelen-

nek tűnő legelői, a magányos felkiáltójelként égnek meredő gémeskutak, melyek csúcsán a messzi tundrákról érkezett gatyás ölyvek lemingek helyett most mezei pockokra lesnek. Sajátos hangulata van az őszi pusztának. Néha langyos napsugarak cirógatják a már sárguló fűszálakat, máskor vékony szálú csendes eső áztatja a legelőket, vagy olyan sűrű köd ereszkedik alá, hogy az ember, egy kedves barátom szavaival élve, úgy érzi magát, mint a légy a tejesevegben.

De bárhogy alakuljon is az időjárás, a darvak itt vannak, és az idén október derekán már legalább negyvenezer szép, szürke madár időzött a Hortobágyon. Legalább egyszer évek óta ellátogatók hozzájuk. Lestem őket ködös novemberi hajnalokon, amikor a krúgatva repülő csapat csak az utolsó pillanatban bontakozott ki a tejfehér semmiből, és csodáltam őket a bágyadt őszi napsütésben, amint a tarlón sétálva kényeskedve szedegették fel az elhullott kukoricaszemeket. Óvatos és okos madarak. A poros dűlőúton döcögő szekérel vagy az országúton rohanó autókkal alig törődnek, de a lopva érkező, a csapatot megközelíteni próbáló ember elől már messziről a magasba emelkednek.

Egyszer láttam, amint róka közeledett a legelésző csapathoz. A nagy madarak persze nyomban észrevették, kinyújtott nyakkal feléje fordultak, de nem repültek fel. Zárt, szürke tömegük meghökkentette a rókát, tétovázva

nézte őket egy ideig, majd hirtelen sarkon fordult, és elügetett.

A megfigyelő számára, én legalábbis így vagyok vele, a darvakkal töltött nap csúcspontját a késő délutáni, esti behúzás jelenti. A napközben szétszórta táplálkozó csapatok ekkor valamennyien közös cél, a nagy hortobágyi halastavak felé igyekeznek. Csodálatos, soha meg nem unható, felejthetetlen látvány! Szállnak a darvak! Egyik csapat a másik után repül a legnagyobb halastó, a Kondás felé, melynek medrében az éjszakát töltik. Néha egy csapat útját megszakítva leereszkedik a legelőre, ahol a nyugovóra készülő nap rézsút érkező fényében szárnyaikat emelgetve, ugálva, maguk körül forogva önfeledt darutáncba kezdenek.

A családok a vonulás során még összetartanak, a két öreg madár mellett ott sétál egy vagy két idei fiókájuk is. Sűrűn hallatott sípoló hangjuk és még mintázat nélküli, rozsdabarnás fejük és nyakuk alapján könnyű megkülönböztetni őket szüleiktől. Míg őket nézem, újabb csapat érkezik fölém. Alacsonyan szállnak, krúgatva üdvözlík odalent álló társaikat, azok pedig felpillantanak hozzájuk, és válaszolnak. Aztán mintegy adott jelle abahagyják a táncot, kitárják szárnyaikat, és a levegőbe emelkednek. Kiáltásaik egyre távolodnak, majd elenyésznek a gyorsan közelgő őszi estében.

Schmidt Egon

Új kaméleonfajt fedeztek fel

Új kaméleonfajt fedezett fel német és madagaszkári kutatók egy csoportja az Afrikától keletre fekvő Madagaszkár szigetén.

A tudósok a figyelemfelkeltő Calumma tarzan nevet adták az eddig nem ismert fajnak, a közelben található Tarzanville városa után. Ugyanakkor ezzel a névvel is szeretnék

ráirányítani a figyelmet a hüllő és a sziget veszélyeztetett helyzetére. „Madagaszkárt a gyors léptékű fakitermelés fenyegeti” – mutatott rá Philip-Sebastian Gehring, a felfedezésről beszámoló tudósok egyike.

Az újonnan felfedezett kaméleonfaj Madagaszkár keleti partvidékén, közepes ma-

gasságú esőerdőkben él. A kutatókat meglepetésszerűen érte a felfedezése.

„A tarzan kaméleon lapos pófája egyedülálló a kaméleonok között, így rögtön tudtuk, hogy egészen különleges példánnyal állunk szemben” – mondta a hatfős kutatócsoport egyik tagja.

Közvilágítás kutyagumiból

Vicces, de mégis elgondolkodtató példa a környezettudatos állattartásra: egy amerikai parkban kutyagumival biztosítják egy lámpa működéséhez a szükséges energiát.

Abban valószínűleg mindenki egyetért, hogy ma már magától értetődőnek kellene lennie, hogy a gazdi felszedi egy zacskóval a kedvence által produkált kis „ajándékot” a séták alkalmával. Sajnos még mindig akad sok olyan állattartó, aki nem képes erre.

A következő szint az lenne, ha nem akármilyen nejlonszatyorbba szednék a kutyagumit, hanem biológiai úton lebomló zacskókba. Erre is akad azért példa, de nem ez a jellemző. Amerikában pedig már tesztelik a környezettudatosság következő szintjét: a kutyagumit feldolgozva kap világítást egy kutyapark Massachusettsben.

A Spark Park projekt a metán felhasználásán alapszik. A gazdik egy nyilvánosan el-

helyezett tartályba pottyantják a csomagot. A tartályban lévő baktériumok anaerob körülmények között nekiesnek a kutyaguminak és maximalizálják a termelődő metán mennyiségét. A keletkezett gázt átvezetik egy másik egységbe, amely elégeti azt, ezáltal elektromos áramot állít elő.

Amíg az emberek kutyát tartanak, addig az elektromos áram előállítása folyamatos és korlátlan. Jelenleg egy közlámpát működtetnek így, de a működtetők víziói között már olyan utcai popcorn-árus is szerepel, akinek a masinája kutyagumiból előállított energiával működik.

Aligátort barátjáról

Bár látszólag ellentmond a természet törvényeinek, egy jól megtermett alligátor összebarátkozott egy teknőssel az Egyesült Államokban. Szokatlan, sőt megdöbbentő barátság meghitt pillanatait sikerült lencsevégre kapni a dél-karolinai Myrtle Beach-en. Az Alligator Adventure park egyik lakója, a kilencszendős, Georgia névre hallgató alligátor érthetetlen módon összebarátkozott egy teknőssel.

Tíz esetből kilencszer a teknős minden bizonnyal a ragadozó gyomrában végezte volna, de az egyéves Myrtle egy szerencsés teki. Georgia nem elemőzsiaként tekint rá, hanem cimborájaként kezeli. Kifejezetten keresik egymás társaságát, mint ahogy azt a fotó is tanúsítja, és szeretnek együtt úszkálni.

Az Alligator Adventure egyébként úgy hirdeti magát, mint a világ hüllőfővárosa. Jelen pillanatban több mint 800 alligátor él itt, melyek között húszcentis éppúgy akad, mint négyméteres óriás. A világon egyedülálló gyűjteményük van albinó alligátorokból, de rajtuk kívül számtalan kígyónak, békának, teknősnak is otthont adnak.

A helybeliek többféle módon is próbálták megoldani a helyzetet, de sem a vadászat, sem a tűzijátékok bevetése nem hozott eredményt. Egy kisebb csoport most két olyan eszközt vetett be, amittől sokan tépik a hajukat világszerte: vuvuzelát és karaokét. A 23 főt számláló „terményvédő különítmény” ezekkel a zajkeltő eszközökkel járja a földeket, és úgy fest, a vaddisznók sem bírják jobban a fülsértő kornyikálásba vegyülő hipnotikus zümmögést, mint mi. Úgy tűnik tehát, hogy bizonyos körülmények között mégiscsak lehet létjogosultsága a vuvuzelának...

Erre jó a vuvuzela

Kína keleti részén sok gondot okoznak az elszaporodott vaddisznók. A helybeliek a világ két talán legidegesítőbb találmányával védekeznek: vuvuzelával és karaokéval.

A Dél-Afrikában rendezett foci-világbajnokság idején jószerivel többen beszéltek az emberek a vuvuzeláról, mint magukról a mérkőzésekről. A darázsükrű néven is emlegetett „hangszer” berobbant a köztudatba, népszerűsége Európában is az egekbe szökött, pedig bizonyítottan halláskárosodást tud okozni. Részben emiatt, részben pedig az állandó zümmögés borzasztóan idegessítő mivoltának köszönhetően be is tiltotta az UEFA, így az idei Bajnokok Ligája meccseken már nem kell földugóval szurkolni. Kína keleti részén viszont éppen kapóra jött az embereknek a vuvuzela. A területen két évtizede folyik erdőtelepítési program, aminek meg is látszik az eredménye. Számos állatfaj korábban megtizedelt populációja szépen növekedésnek indult. Közülük is kiemelkedik a vaddisznó. Becslések szerint tíz

év alatt 30 ezerről 150 ezer környékre nőtt az egyedszám, ez pedig már komoly problémákat eredményez.

Megnövekedett erdőterület ide, tudatos gazdálkodás oda, az éhes patások mind többször keverednek konfliktusba az emberekkel, mivel a mezőgazdasági művelés alatt maradt területekre járnak enni. Ezzel jókora kárt okoznak a gazdáknak, de a térség számára rendkívül fontos turizmus is megsínyli a disznók elszaporodását. Az elmúlt évtizedben 22 ember halt meg és 188-an megsebesültek a vaddisznók miatt.

HOROG

A tornyosi (torna)csuka

A Csík-éren horgásztam

Egy szép nyári napon elmentünk apámmal horgászni. Kerestünk egy tisztást, felszereltük a pecabotokat, és bedobtuk a horgokat. Félórás várakozás után megmozdult a bal oldali úszó. Izgatottan bevágtam. Elképzeltem a nagy fogást. Amikor kiemeltem a pecabotot, nagy nevetésbe kezdtem. A horgon egy tornacsuka lóbálózott. Megmutattam apámnak, és együtt kacagtunk. Boldogan mentem haza a tróféámmal.

Rác Szabó Mihály, 4. osztály

Horgászkaland

Apukám és én elhatároztuk, hogy elmegyünk horgászni. Felszereltük a becabotokat, és elindultunk. Amikor odaértünk, kikapoltuk a felszerelést, felcsalítottunk, és bevetettük a horgokat. Sokáig nem volt kapásunk, ezért már nagyon unatkoztam. Ekkor hirtelen megmozdult az úszó. Bevágtam, húztam, rángattam a botot, még apukám is segített. Azt hittük, nagy halat fogtunk. De, amikor kiemeltük a vízből a horgot, láttuk, hogy torna-csuka volt rajta. Jót neveltünk ezen, és hazavittük megmutatni a zsákmányt.

Hoffmann Dorina, 4. osztály

Csuka helyett tornacsuka

Vasárnap délután apukámmal horgászni mentünk. A parton felszereltünk két pecabotot, és nagy lendülettel behajítottuk a felcsalított horgokat a vízbe. Amikor hosszú várakozás után végre úgy tűnt, hogy kapásunk van, bevágtam. Húztam a botot, tekertem az orsót, majd partra vetettem egy csukát. Tornacsukát!

– Apa, nézd milyen fogás!

Apu nagyot nézett, majd úgy döntöttünk, hogy hazaviszük. Mert ha ismét elmegyünk horgászni, hátha kifogom a lábbeli párját.

Nagy Csilla, 4. osztály

A nagy fogás

Szép hétféje nap volt, és lementünk a családdal a völgypartra horgászni. Az úszó sokáig csak ide-oda mozgott, és nem volt kapásom. Egyszer csak mégis alámerült. Gyorsan bevágtam, kiemeltem a szerelékem, erre mit láttak szemeim? Egy szép nagy csukát fogtam. Felkiáltottam.

– Apu, anyu, nézzétek csak, mit fogtam!

A szüleim is nagyon megörültek a fogásnak, és azt mondták, jó lesz halászlémek. Másnap megfőztük a bográcsban, és jó étvágygal el is fogyasztottuk.

Híres Boglárka, 4. osztály

Ekkora (torna)csukát fognak a tornyosi kispescások

Vágócsík

Cobitis elongatoides (Băcescu & Maier, 1969)

Ismertetőjegyek. Teste nyúlánk, oldalról szalagszerűen összenyomott. Feje kicsi és oldalról ugyancsak lapított, orra hosszú és domború, a hegye tompán lekerekített. Szeme valamivel nagyobb, mint a többi csikunké, alatta egy hátra irányuló és fölmereszthető csonttüske található. Alsó állású száját hússos ajkak határolják. Rövid bajuszszálai közül 4 a felső állkapcszon, 2 a száj szögletében helyezkedik el. Hátúszójában 6–7, farkalatti úszójában 5–6 elágazó sugár van. Farkúszójának vége megközelítőleg egyenes. Sem pikkelyei, sem az oldalvonala nem látható. Hátát nagyobb sötét foltok sora mintázza. Ez alatt előbb egy apró pettyekből, majd egy nagyobb foltokból, aztán ismét apró pettyekből, végül ismét nagy foltokból álló sor húzódik, de ez a rend a test vége felé felbomolhat. Kis növésű faj, a legnagyobb példányok mérete 10–15 cm.

Hasonló fajok. Főleg a törpecsikkal téveszthető össze, amely testalkat, úszók és bajuszszálak tekintetében nagyon hasonló lehet. Eltér viszont abban, hogy a hátán és az oldalának alsó részén húzódó nagyobb foltokból álló két sor között legfeljebb egyetlen sáv figyelhető meg, amelyet az előbbieknél sokkal kisebb pettyek alkotnak. A kövicsík teste hengeres, és a feje sem lapított oldalról. A réticsík oldala barna és okkersárga hosszanti csíkokkal díszített.

Környezet. Egymástól nagyon különböző környezetben is képes megélni. Nagyobb és kisebb folyókban, patakjainkban és állóvizeinkben egyaránt előfordul, az iszapos medrű vizekben gyakori.

Táplálék. Férges, puhatestűek, rovarlárvák és más fenéklakó élőlények mellett bomló szerves anyagokat is fogyaszt.

Szaporodás. Már kétévesen ivaréretté válik. Íváskor a ritkás növényzetű nyugodt vizeket keresi fel. A nőstények 500–1500 db 1,5 mm átmérőjű ikraszemet raknak le, amelyek megtermékenyítésében 2–3 hím vesz részt. Szaporodásuk áprilistól júniusig tart.

Elterjedés. A korábban *Cobitis taenia* néven számon tartott halról, amelyet Európa nyugati partjaitól egészen a Japán-szigetekig ismertek, kiderült, hogy nem alkot egységes csoportot, több faj alkotja. A *Cobitis elongatoides* valószínűleg csak a Duna vízrendszerében él.

Jelentőség. Annak ellenére, hogy gyakori halunk, gazdasági jelentősége nincs, mert rejtett életmódja és fürgesége miatt a ragadozók étlapján ritkán szerepel. Rendszertani helyzetét jelenleg vizsgálják a kutatók.

Figyelem! Vidékünkön kítűnő, de nehezen beszerezhető csalihalnak számít. Törvény nem védi, de legyünk óvatosak, mert könnyen összetéveszthető a védett réticsíkkal.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Október 21.

Orsolya, Zsolt, Kende, Klementina, Celina, Hiláriusz és Orsika napja.

Orsolya: A név eredetére vonatkozóan több magyarázat létezik, az egyik szerint latin eredetű név, az Ursula névből származik, jelentése: kis medve. A másik magyarázat szerint ófelnémet, latin eredetű név, jelentése: ló, paripa.

Kende: Kazár, magyar eredetű név. A régi magyar Kündü személynévből származik, az ótörök méltóságnévből való, Levédiában és Etelközben az ősmagyar törzsszövetség fejét nevezték így.

1833. X. 21. – 177 éve történt

Stockholmban megszületett Alfred Nobel svéd kémikus és gyáros, aki feltalálta a dinamitot, valamint a fizika, kémia, orvostudomány, irodalom és a béke területén elért kiemelkedő teljesítmények díjazására létrehozta a Nobel-alapítványt.

1855. X. 21. – 155 éve történt

54 éves korában meghalt Vörösmarty Mihály költő és drámaíró. Fő művei: a Szózat című hazafias költemény, a Zalán futása című eposz, a Csongor és Tünde mesedráma, valamint a Vén cigány, amely öregkori remekműve volt. Temetése Pesten az első tömegtüntetéssé vált az önkényuralom ellen.

Október 22.

Előd, Csilla, Mária, Mór, Mirabella, Szalóme, Kandida, Kornélia, Korinna és Vilibald napja.

Előd: Magyar eredetű név, kutatások szerint, az elő szónak a -d kicsinyítő képzős származéka, e szó jelentése első, elől levő, illetve első rész, kezdet. Jelentése: elsőszülött, ős.

Szalóme: Héber eredetű, jelentése: Sion békéje.

1986. X. 22. – 24 éve történt

Az amerikai Woods Hallban meghalt Szent-Györgyi Albert, Nobel-díjas ma-

gyar orvos és kutató, a C-vitamin felfedezője. 1917-ben szerzett Budapesten orvosi oklevelet, majd Európa több városában tanult biológiát, élettant, gyógyszeriant, illetve fizikát és kémiát. Az 1920-as évek végén ismeretlen anyagot fedezett fel a mellékvesében, amelyet hexuronsavnak nevezett el. A paradiocsompaprikával folytatott kísérletei során azonosította a hexuronsavat a C-vitaminnal, és segítségével a paprikából kiinduló C-vitamin gyártásának módszerét is kidolgozták Szegeden. A témakörben folytatott kutatásaiért 1937-ben kapott élettani-orvosi Nobel-díjat. A Szegedi Orvostudományi Egyetem 1987-ben vette fel a nevét.

1913. X. 22. – 97 éve történt

Megszületett Robert Capa, világhíru magyar riportfotós, haditudósító.

Október 23.

Gyöngyi, Gyöngyvér, Ignác, Koppány és Stefánia napja.

Gyöngyi: A régi magyar gyöngy szóból származik. Lehet a Gyöngyvér név becézése is, amely Arany János névalkotása (Buda halála). A költő magyarázata szerint a jelentése: gyöngytestvér.

Koppány: Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, az István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése méltóságnév, nagy, győzelmes, erős, magas.

1956. X. 23. – 54 éve történt

Népfelkelés tört ki Magyarországon, ahol a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmussal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték.

1989. X. 23. – 21 éve történt

Magyarországon az 1956-os forradalom évfordulóján kikiáltották a köztársaságot.

Október 24.

Salamon, Ráhel, Rafael, Arétasz, Harald, Gilgames, Herold, Ráfis és Gilberta napja.

Salamon: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: békés, szelíd.

Gilgames: Mezopotámiai eredetű név, más feltevés szerint, sumer eredetű. Jelentése: az öreg ifjú. A mezopotámiai Uruk város királyának a neve, a

sumer irodalomban számos legenda született. Az akkád írások ezekből készítették a Gilgames-eposzt a Kr. előtti II. évezredben.

1632. X. 24. – 378 éve történt

Megszületett Antonie van Leeuwenhoek holland természettudós, a mikrobiológia megteremtője, a hímivar-sejtek felfedezője.

1648. X. 24. – 362 éve történt

III. Ferdinánd német-római császár és a birodalmi rendek Münsterben és Osnabrückben megkötötték a vesztfáliai békét Franciaországgal és Svédországgal, amely véget vetett a harmincéves háborúnak.

Október 25.

Blanka, Bianka, Fodor, Margit, Mór, Krizanta, Bónis, Dárius, Jusztn, Marcián, János és Bonifác napja.

Blanka: Középleatin, spanyol eredetű név. Jelentése: fényes, ragyogó, tiszta. Más magyarázat szerint, a germán eredetű név latinisított formája, jelentése ugyanaz.

Fodor: Magyar eredetű név. Jelentése: gondör hajú.

1825. X. 25. – 185 éve történt

Megszületett ifj. Johann Strauss osztrák zeneszerző, a valcerkirály.

1861. X. 25. – 149 éve történt

Kaposvárott megszületett Rippl-Rónai József festőművész és iparművész, a magyar szecesszió kiemelkedő alakja. Ismertebb festményei: Babits, Karinthy Frigyes portréja, A kórtvélyesi kastély, Apám és Piacsek bácsi vörös bor mellett, Nő fehérpettyes ruhában.

Október 26.

Dömötör, Albin, Demeter, Baldwin, Amand, Ametiszt és Evariszt napja.

Dömötör: Magyar eredetű név, a Demeter név alakváltozata.

Albin: A latin Albinus családnévből ered. Jelentése: fehér. Ezenkívül lehet a germán eredetű Alvin alakváltozata is, amelynek jelentése: nemes, tündér, barát.

1861. X. 26. – 149 éve történt

Johann Philipp Reis német fizikus feltalálta a hangok elektromos közvetítésére szolgáló eszközt, amelyet telefonnak nevezett el.

1947. X. 26. – 63 éve történt

Megszületett Hillary Rodham Clinton az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere, az egykori First Lady, Bill Clinton volt amerikai elnök felesége, aki két héttel ezelőtt hazánkban járt.

Október 27.

Szabina és Antoinetta napja.

Szabina: Latin eredetű név, a Szabin férfinév női párja. Jelentése: a szabinok népéhez tartozó.

Antónia: latin eredetű női név, az Antonius (magyarul Antal) férfinév olasz női párja.

1811. X. 27. – 199 éve történt

Az amerikai Pittstownban megszületett Isaac Merritt Singer, a varrógép legkikeresebb fejlesztője. Sem színésznek, sem üzletembernek nem volt jó, viszont félelmetes érzéke volt mindenféle műszaki dologhoz. Sok találmánya és sok szabadalma volt, de a balszerencse is üldözte, így negyvenéves koráig csak tengődött. 1851-ben azonban egy elromlott varrógép javításával bízták meg, ő pedig Howe masinája alapján 11 nap alatt kifejlesztett egy sokkal hatékonyabb, folyamatos varráshoz is alkalmas eszközt. A szabadalom miatt hosszú éveken át pereskedett Howe-val, viszont a procedúrának köszönhetően találkozott az ügyvéd Edward Clarkkal, akit felvett cégéhez. A családcentrikus, becsületes Clark tökéletes ellentéte volt a bohém, csapodár Singernek. Magánemberként nem jöttek ki jól, de üzletileg remekül kiegészítették egymást. Clark reklámkampányainak és üzleti érzékének köszönhetően 1865-re a vállalatnak 29 országban voltak gyárai, Singer tehetségéből pedig 20 szabadalmaztatott találmányra futotta. Nagyjából 15 millió dolláros vagyonát halála után 23 gyermeke között osztották fel.

1939. X. 27. – 71 éve történt

Budapesten meghalt Csonka János mérnök, az autókban használatos porlasztó feltalálója.

CÍMOLDALUNKHOZ

1956 emléke él!

Az 1956-os forradalom Magyarország népének a sztálinista diktatúra elleni forradalma és a szovjet megszállás ellen folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. Az október 23-i budapesti tömegtüntetés a kommunista pártvezetés ellenséges reakciója és a fegyvertelen tömegre leadott véres sortűz következtében még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtt. November 4-én a szovjet csapatok hadüzenet nélküli háborút indítottak Magyarországot ellen. Az aránytalan túlerővel szemben egyedül maradt ország több napon át folytatott hősi szabadságharca így végül elbukott.

A harcokban a titkosítás alól 1993-ban feloldott statisztikai adatok szerint 2652 magyar és 720 szovjet állampolgár esett el. A sebesültek száma magyar oldalon 19 226, míg szovjet oldalon 1540 fő volt. A forradalom következményeként kb. negyedmillió magyar hagyta el az országot. A forradalom leverését követő évtizedekben Magyarországon tilos volt erről az időszakról beszélni, ellenforradalomnak bélyegezték. 1989. október 23. óta ez a jeles nap kettős nemzeti ünnep: az 1956-os forradalom kitörésének napja és az 1989-es Magyar Köztársaság kikiáltásának napja.

Himnuszok, címerek

Ajómúltkor egy vajdmagyar rendezvényen, ahol szerb polgártársaink képezték a közönségnek legalább a felét, megszólalt a zene, ketten-hárman fölálltak, a többiek pedig nézték őket, miért is állat ezek fel. Aztán – talán 15-20 kínos másodperc alatt – egyre többen álltak föl, és sügták tovább egymásnak: állj föl, ez a himnusz!

Nekünk, akik öregebbek vagyunk, országunk himnusza bizony a Hej, sloveni! volt, ebben nőttünk föl, ezt hallottuk lépten-nyomon, ezt énekelgették velünk zeneórák, kóruson. Ahogy lassan nyitni kezdtünk Magyarországot felé, ami mellé egyre gyakrabban biggyesztették az anyaország jelzőt, idővel a magyar himnuszt is megtanultuk: Isten áldd meg, a magyart..., dallama pedig egyre inkább belénk ivódott. Ez volt számunkra a magyar himnusz, a másik pedig egyszerűen csak a himnusz.

Sok minden megváltozott azonban az utóbbi években, hazánknak már csak a délnyugati határa „definiálatlan” (a mostani huszonévesek még úgy tanulták a suliban, hogy „hazánk nyugati határai definiálatlanok” – ez az értelmezhetetlen ostobaság szó szerinti idézet a korabeli tankönyvből). Országunknak már neve is van: Szerbia, s az útlevelel se egy nemlétező formáció neve szerepel. Országunk himnuszt is kapott, a történelemből előkapott „régit”, a Bože pravde... kezdetűt. És ez az, aminek sem szövegét, sem dallamát nem ismerte jóformán senki, s – újabb tapasztalataink szerint – most is igencsak hiányos ez irányú tudásunk. Mert én például egy embert se ismerek, aki legalább 10 sorát hibátlanul el tudná mondani saját országa himnuszának, a Bože pravdenek. E hiányosságok bepótlásához próbálunk némi segédanyagot adni a kezetekbe, tanáraitok kezébe, hiszen, amit illik, illik. Valahogy hozzá tartozik az alpműveltséghez. Mivel pedig kettős/hármas identitásúak vagyunk (ez persze nem azonos a tudathasadással), mellékeljük a magyar himnusz szövegét is, valamint két linket, ahonnan .mp3 formátumban a következő két hétben letölthetitek mindkét himnuszt.

És még valami: bármerre is mozdulunk, szinte sehol sem találkozunk sem Szerbia, sem Vajdaság címerével, holott sok más országban minden hivatalos helységben (irodában, tanteremben stb.) ki kell tenni az ország címerét. Nálunk pedig hiába keresitek – sehol nem is árulják! Nos, a korábban már egyszer leközölt címerek iránti érdeklődésből okulva most ismét közkinccsé tesszük e két címet, ezúttal ráadásul...

L. G.

A magyar himnusz („Hymnus, a' Magyar nép zivataros századaiból”) szövegét Kölcsey Ferenc (1790–1838), a reformkor egyik nagy költője írta 1823-ban, és először 1828-ban jelentette meg. A himnusz zenéjét Erkel Ferenc (1810–1893) zeneszerző és karmester szerezte 1844-ben, és győzött a nemzeti dal zenéjére kiírt pályázaton. 1903 előtt az állami himnusz Joseph Haydn „Gott erhalte” című műve, az osztrák császári himnusz volt. A magyar himnusz az egyetlen állami himnusz a világon, amelyet 1989-ig semmilyen törvény, sem uralkodó, kormány vagy országgyűlés nem tett kötelező érvényűvé. Maga a magyar nemzet tette saját himnuszává. 1903-ban a magyar országgyűlés elfogadott egy 2 paragrafusból álló törvényjavaslatot, „az egységes magyar nemzet himnuszaról”. Ennek 1.§ szerint: „Kölcsey himnusza az egységes magyar nemzet himnuszává nyilváníttatik. A magyar nemzeti himnusz csak 1989-ben került hivatalosan a Magyar Köztársaság alkotmányába.

Kölcsey műve előtt a katolikus magyarság néphimnusza a Boldogasszony Anyánk és az Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga kezdetű ének, míg a református magyarságé a Tebenned bízunk, elejétől fogva (90. Zsoltár) volt.

KÖLCSEY FERENC

HIMNUSZ

A MAGYAR NÉP ZIVATAROS SZÁZADAIBÓL

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Meggúnhódte már e nép
A múltat s jövődőt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre!

Bújt az üldözött, s felé
Kard nyúlt barlangjában,
Szerte nézett s nem lelé
Honját e hazában,
Bércre hág és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger fölette.

Vár állott, most kőhalom,
Kedv s öröm röpkedtek,
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virul
A holtnak véréből,
Kínzó rabság könnye hull
Árvák hő szeméből!

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kinjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Meggúnhódte már e nép
A múltat s jövődőt!

(Cseke, 1823. jan. 22.)

Hanganyag letölthető innen:

<http://geza.jopajtas.info/ddd/Boze-pravde.MP3>
<http://geza.jopajtas.info/ddd/Himnusz.mp3>

A Bože pravde (szerbül: Igazság Istene) Szerbia és a boszniai Szerb Köztársaság nemzeti himnusza. 1872-ben szerezte zenéjét Davorin Jenko, szövegét Jovan Đorđević írta. Keletkezésekor a Szerb Királyság himnusza volt, ezért az eredeti szöveg a szerb királyt éltette. Ma a boszniai Szerb Köztársaságban az eredeti szöveget használják, míg Szerbiában kicsit módosítottak rajta. A „szerb király” szöveget „szerb földek”-re, az „Isten, mentsd meg, Isten, tápláld a szerb királyt” részt az „Isten, mentsd meg, Isten, tápláld a szerb földeket”-re, az „Óvd meg a Szerb Királyságot” részt az „Óvd meg a szerb hazát”-ra cserélték.

Боже правде

Боже правде, ти што спасе
од пропасти до сад нас,
чуј и одсад наше гласе
и од сад нам буди спас.

Моћном руком води, брани
будућности српске брод,
Боже спаси, Боже храни,
српске земље, српски род!

Сложи српску браћу драгу
на свак дичан славан рад,
слога биће пораз врагу
а најјачи српству град.

Нек на српској блиста грани
братске слоге знатан плод,
Боже спаси, Боже храни
српске земље, српски род!

Нек на српско ведро чело
твог не падне гнева гром
Благослови Србу село
поље, њиву, град и дом!

Кад наступе борбе дани
к' победи му води ход
Боже спаси, Боже храни
српске земље, српски род!

Из мрачнога сину гроба
српске славе нови сјај
настало је ново доба
Нову срећу, Боже дај!

Отаџбину српску брани
пет вековне борбе плод
Боже спаси, Боже брани
моли ти се српски род!

A magyar Szent Korona Európa egyik legrégebben használt és mai napig épségben megmaradt koronája. A magyar államiság egyik jelképe, mely végigkísérte a magyar történelmet legalább a 12. századtól napjainkig. Egy 800 éves legenda szerint a koronát, vagy legalábbis annak felső részét, II. Szilveszter pápa küldte Asztrik érsek révén I. Istvánnak koronázására (http://hu.wikipedia.org/wiki/Szent_Korona).

Az október 23-án nemzeti ünnepét ülő Magyar Köztársaság címere felső részében tartalmazza a Szent Korona ábrázolását.

A mai magyar címer: „Hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármasként arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.” A kettős kereszt (crux gemina) a keresztény hagyomány szerint Szent István király apostoli királyságának jele. Azért, mert Szent István ugyanúgy, mint az apostolok, előzmények nélkül és az Apostoli Szentszékekkel együttműködve teremtette meg Magyarországot egyházszervezetét.

Szerbia címere a országunk egyik fő szimbóluma. 2004. augusztus 17-én vezették be, ezzel helyettesítve a szocialista (köztársasági) címet, amely 1945-től volt használatban.

Kis- és nagycímerre osztjuk. A nagycímer pajzsán egy ezüstsínű, kétfejű sas tárja ki szárnyait, és mindkét fejével kifelé néz. A fejek kilenc-kilenc tollal vannak körülvéve. A pajzs vörös színű. A sas nyakain a tollak négy-négy sorban vannak elhelyezve, és mindegyik sorban hét toll sorakozik. A szárnyakon szintén négy-négy sorban vannak elhelyezve a tollak (hét, kilenc, hét, hét toll a sorokban). A sas kitárt szárnyai a fejével és a farkkal együtt keresztet formáznak. A sas aranykarmai ki vannak tárva, alattuk egy-egy aranyszínű liliomvirág található. A lába in levő ezüsttollakból hét-hét van. A farka a pajzsra merőlegesen húzódik, a rajta levő kihelyezett tollak három sorban vannak elosztva (hét-hét toll soronként). A sas mellén található a vörös színű kiscímer. Egy fehér görög kereszt osztja négy mezőre. Mind-egyik mezőben egy-egy fehér tűzcsiholó szerszám (ocilo, ognjilo) található, amely kifelé fordul.

A két sasfej fölött – a pajzson kívül – egy aranykorona van elhelyezve. Aranyszíne van és negyven fehér gyönggyel, nyolc kék zafír és két vörös rubin díszíti. A korona tetején egy görög kereszt található. Az ünnepi alkalmakkor használt változatban pedig mindezt egy hermelinbőrből készült királyi palást veszi körül, amely belül ezüst/fehér, kívül pedig vörös színű. A palást tetejét szintén korona díszíti.

Székebb pátriánk, Vajdaság címere három részből tevődik össze. Két mező függőleges, egy pedig vízszintes. A bal felső részen Bácska a jobb felső részen a Bánság, alul pedig a Szerémség címere található. Az elrendezés a területiek földrajzi elhelyezkedését követi. A címet hivatalosan 2002 óta használják.

Bácska: királykék mezőben Pál apostol áll mezítláb zöld fűvön, barna palástban, feje körül arany glóriával, jobb kezében lefelé fordítva arany markolatú és keresztvasú fehér kardot, bal kezében pedig fekete kötésű könyvet (az Ószövetséget) tart. Az apostol azt jelképezi, hogy a török uralom megdöntése után a kereszténység visszatért a vidékre.

Bánság címerében Torontál vármegye címertartó állata, a vörös mezőben jobb felé forduló, jobb mancsában szablyát tartó aranyszínű oroszlán ágaskodik, és a törökök állandó fenyegetésével szembeni hősiességet jelképezi.

Szerémség: királykék mezőben három ezüstsínű hullámvonal (a Bosut, a Száva és a Duna folyó), a második vonal alatt zöld fűvön arany nyaklancos szarvas pihen, mögötte ciprusfa áll. Szerém vármegye 1748-as címerében az aranynyakörves szarvas azt szimbolizálja, hogy a megye népe minden pillanatban kész volt saját védelmére kelné, a ciprus pedig az örökkévalóság szimbóluma.

Már megint egy péntek

Reggel háromnegyed hét van. Felébredt. Álmosan és rosszkedvűen néz a plafonra.

Mivel az ő mobilja még az este lemerült, és lusta volt feltölteni, a testvére telefonja ébresztette, amit lelkiismeret-furdalás nélkül vág földhöz mérgében. Utálja a nulladik órát, főleg, ha délelőttös. Végül kikecmereg a fürdőszobába. A tükörbe pillant, és borzalmas látvány fogadja. Ez még jobban elkésérlti. Lassan leemel a polcra a fogkeféjét. Végre elkészül, és visszavánszorog a szobájába. Kinyitja szekrénye ajtaját, és áll előtte. Nem moccan, unottan bámul befelé. Két-három perc múlva észbe kap, hogy már megint el fog késni, és a megszokott rohanásba kezd. Felkapja a ruhát, jajgatva kifésűli összezemosódott haját (amit ilyenkor szívesen kicsupál), felrántja a kabátját, felkapja a táskáját, a cipőjébe ugrik, majd futó léptekkel megközelíti az iskolát. A sarkon találkozik Vikivel és Ferivel, akik hasonló életunt képpel tartanak vele a matekteremig, ugyanis ott tartják ma az osztályfőnöki órát. Elkéstek. Anitát ez nem érdekli, az sem, hogy lesz egy igazolatlanja. Fáradtan huppan a székre, és fejét a padra hajtja. Szereti az osztályfőnököt, mert nem igazán kell figyelnie. Ezután matek, angol, főci, szerb, bigi, kémia... Nem történik vele semmi, szinte végigalussza az összes órát. Háztartástanról előbb hazaengedi őket a tanárnő. Ez egy kicsit felvidítja. De, ha rágondol, hogy délután sportóra is következik... Hazaér. A táskáját az íróasztal alá vágja, a kabátját az ágyra dobja. Befalja az ebédjét és lefekszik, de nem bír aludni, csak forgolódik. Fél négykor felkel, felkapja tornafelszerelését és elindul. Sportórán nagyon kifárad, ugyanis a bakot próbálgatja átugrani, nem sok sikerrel. Ezután Timivel biciklire pattannak, és nagy röhögések közepette a központ felé veszik az irányt, mert hammert kell venniük az angol beszámolóhoz. Anitának rögtön elszáll a rosszkedve és a fáradtsága. Timivel mostanában jól megvannak, ezért jókedvűen ér haza. Vacsorázik, megnézi a kedvenc sorozatát, fél óra hosszat áztatja magát a kádban, és az ágyba veti magát.

Örül, hogy vége lett ennek a farszto napnak.

Vukov Anita, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Nyári kép

*A hegyek mögöl
előbújik a nap,
eltűnnek a csillagok,
minden színre kap.*

*A kék égboltra
mosoly jön s derű,
egy-egy madár száll el,
s minden oly gyönyörű.*

*A kislának koronáját
dőlleli a nyári fény,
int eső után a szivárvány,
feltűnik a színes rét.*

*Öreg nénik kint a padon
trécselnek az életől,
régi időről mesélnek,
meg az eltelt szép évekről.*

Tomik Dario, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Nagyanyám

Az én nagyanyám hatvanöt éves. Ősz asszony.

Nagyon kedves minden emberrel még azokkal is, akiket nem ismer. Nyáron, mikor elmegyek hozzá, kiülünk estefelé az utcára, és nézgelődünk, mivel a mamám a kocsmával szemben lakik, és a kocsmában mindig érdekes dolgok történnek.

Szívesen fogad vendégeket. Ünnepekkor összegyűlünk nála, és az egész család ott ebédel.

A mama hobbjia a horgolás. A családból már mindenkinek rengeteget horgolt. Sajnos mostanában nem tud annyit kézimunkázni, mint régen, mivel szemműtéten esett át, ezért most még nem szabad neki ilyesmiket csinálnia. Régebben a kertészkedésre is maradt ideje. Rengeteg virága van.

Nagyon adakozó, ami abban is megnyilvánul, hogy szívesen ad nekem zseb-pénzt.

A mamám mindig szoknyában jár, télen-nyáron egyaránt. Midig azt kérdezem tőle, hogy nem fázik-e. Ő erre azt válaszolja vidáman, hogy nem fázik. Nem is értem. Én már megfagytam volna. Csak azt sajnálom, hogy már nem visel parasztszoknyát (népviseletet). Régen, lánykorában és fiatalasszony korában abban járt. Gyönyörű a képeken.

Szeretem a nagymamát. Nála jobb nagymamát nem is tudok elképzelni.

Pfeifer Hella, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

A nagyszüleim gyermekkorra

A mamám a gyermekkoráról sokat mesélt. A meséiben visszaemlékezett jó és rossz történetekre.

Abban az időben a diákok kötelezően fekete köpenyt viseltek. A tanterem padlója feketére volt festve. Ha a büntetést érdemlő diákok térdeltek néhány percig a padlón, olajos lett a térdük, és így mindenki tudomást szerzett a történetekről. Akkoriban a tanulók, ha nem végezték el a házi feladatot, verést kaptak. Akkor a tanítók megverhették a tanulókat. Egyes tanárok veszővel, mások pedig pofozkodva büntettek. A nagymamám, mielőtt iskolába ment, korán kelt fel, megetette a libákat, és ezután indult iskolába. Tanítás után ment ki a határba a szüleinek segíteni kapálni. Este, mikor hazatértek, vacsorát készítettek.

Ma a tanároknak nem szabad megverni a diákokat, pedig lehet, hogy jobban szót értenének egymással. Azelőtt nem kellett annyit tanulni, mint ma. Most sokkal, de sokkal többet követelnek, mint régen.

Az én mamám jeles tanuló volt, de én többre törekszem. Igyekszem az álmat megvalósítani.

Rizsányi Manuella, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Bemutatom nagyapámat

Anyám édesapja Péter István. Ő az én nagyapám.

Úgy hívom, Pista papa. 1941. augusztus 28-án született Kupuszinán. Nagyon rossz tanuló volt, nem szeretett tanulni. Ennek ellenér sok mindenhez ért. Nagyapám kővér és magas ember. A haja már régóta ősz. A szeme színe kék, mint az enyém. Hangosan és sokat beszél. Vidám ember. Nála mindig szol a rádió, és közben nótákat füttyöl. Szeret velünk viccelődni. Nagyon sokszor mesél nekünk régi dolgokról. Állatokat tart, néha mi is segítünk etetni. Pista papám egy ezermester. Szinte mindent meg tud javítani. Másoknak is szívesen segít. A műhelye telis-tele van szerszámokkal. Én is szoktam neki segíteni javítani. Azt akarja, hogy próbáljam ki egyszer a nagy traktort. Mindig azt kérdezi:

– Milyen mesterek leszünk?

Szeretek nála lenni, mert sosem unalmas. Nekem legtöbbször ad valamilyen feladatot. Remélem, még sokáig köztünk lesz.

Jánosi Tamás, 4. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Az én nagymamám

Az én mamám lánykori neve Szebenyi Ilona, a férjezett neve pedig Almási. Ötvenkét éves. Január elsején született.

A férjével él, kertes házban. A mamim magas, sovány, ősz és kék szemű. Sportos öltözkében szokott járni. Szabad idejében rejtvényt fejt, biciklizik és fodrászhoz jár. Kedvenc étele a káposztás tészta, itala az ásványvíz. Rengeteg barátnője van. Legjobb barátnője Zentán él, de sok barátnője van itt Szabadkán is, akikhez szívesen eljár teázni, kávézni, beszélgetni és pletykázni. Sokszor vigyázott rám, amikor kicsi voltam, mert ott éltünk náluk. Ha anyukám dolgozik, ő kísér el a zenedébe. Amikor elmegyek hozzá, elkészíti kedvenc ételtem. Meglepetésként elszokott vezetni minket a palicsi állatkertbe.

Azért szeretem, mert kedves, jószívű és segítőkész. Azt kívánom neki, hogy sohasem legyen beteg, és még száz évig éljen...

Jenei Dorina, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

**Besnyi Botond
szabadkai tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Nagyapám

Az én tatám neve: Kurcinák László, 1945. február 20-án született Temerinben. Most 65 éves. Egy kicsit kövérebb fajta, a haja már sajnos ősz, de a feje majdnem kopasz, a szeme barna. Szeret motorozni és az állataival foglalkozik. Most már nem dolgozik, régen hentes volt. Sokszor jön hozzánk. Mikor nála vagyok, sok mindent szoktunk csinálni. Minden alkalommal barkácsolunk, pl. padokat készítünk. Mi szabjuk ki a léceket, majd lecsiszoljuk, utána festjük. Aztán összecsavarozzuk őket. Egy nap két-három padot szerelünk össze.

A legszebb élményem akkor volt, amikor leesett az első hó. Lesszi kutyával elmentünk szánkózni a kálváriára.

Nagyon szeretem a tatámat, mert mindig segít megetetni az állatokat. Szeretek nála, mert mindig jókat mókázunk.

Pálkás Elizabet, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Hogyan éltek régen?

Az 1950-es évek gazdálkodásáról faggattam a most hetvenkilenc éves dédnagymamát.

- Mivel foglalkoztak az emberek abban az időben?
- A falunkban az emberek nagy része birkákat nevelt, ahogy mi is. Istvánna, a férjemmel már birkatenyésztéssel kezdtük közös életünket. Először csak öt darab volt, de ezt felgyarapítottuk százötvenre.
- Milyenek voltak a mindennapok?
- Mivel mi mindent kézzel csináltunk, így külön juhásznak nem volt. Reggel, miután felkelt a férjem, az volt az első, hogy megnézte, hogy született-e kisbárány. Ezután, ha tél volt, adott nekik enni (szárat, babszárat, szénát...), majd elkezdett fejni, de kézzel.

Nyáron nem etettünk, hanem kihajtottunk legeltetni a búzatarlóra. A juhász a nyájjal 9-től 3-ig volt kint. Mikor behajtott, a kútról húzott vizet és megitatott, majd ismét fejt. Ezzel elvégezte a dolgát. Volt, amikor délután hajtott ki, nem délelőtt.

- Mit vitt magával a juhász legeltetésre?
- A juhász mindig vitt magával gamósbotot, szűrt és tarisznyát, amiben kenyér és tej volt. Mindig volt egy kutyánk, aki segített a terelésben.
- Meddig foglalkoztak juhokkal?
- A férjem nagyon szerette ezt csinálni. Negyven évig ezzel foglalkoztunk. Csak azért hagytuk abba, mert kiöregedtünk, meg mert megváltozott a világ.
- Megérte-e ezzel foglalkozni? Milyen haszon volt az állatokból?
- Szerintem megérte. Mi nagyon jó jövedelmet nyertünk belőlük. A tejből sajtot, túrót, tarhót készítettünk, amit jó pénzért meg is vettek. A gyapjú nagyon jó minőségű volt, így ez is jó portéka volt. A bárányainkat is nagyon keresték.
- Mi a különbség az akkori és a mai élet között?
- Akkor az emberek sokkal szegényebbek voltak. Most már rohan a világ, és az emberek a pénzt hajhásszák. Sajnálom, hogy abból a régi világból a mai fiatalság nem lát semmit, esetleg csak azok, akik meghallgatják, amit az öregek mesélnek. Kár, mert annak az időnek is megvolt a maga érdekessége, különlegessége.

Dudás Dominika, 7. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

A régi idők iskolája

A régi idők iskolájáról a nagyszüleimet kérdeztem meg, és ők örömmel mesélték el az élményeiket.

Egy kis falusi iskolába jártak. Egy teremben volt mindegyik korosztály. A padló fáradt olajjal volt lekenve, ezért ragadt, és bűdös volt. Padokban ültek, legelől ültek az elsősök, mögöttük pedig sorrendben a többi korosztály. Egy iskolában körülbelül huszonöt tanuló volt. Az órák általában egy óra hosszúra tartottak, vagyis, amikor átvették a tananyagot, akkor mehettek ki szünetre. Megkülönböztetésként egyforma sapkát hordtak, melyeken különböző számok voltak korosztálytól függően. Palatáblára palavesszővel írtak. A kalamáris tintatartó volt, a tintát tentának nevezték. Petróleumlámpával világítottak. Tornaórára nem kellett külön felszerelés, minden évszakban kint tornáztak. A tantárgyak nem sokban különböztek a maiaktól.

Ebből a fogalmazásból az is látszik, hogy meg kell becsülni a mai iskolai körülményeket.

Hajdú Sára, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zentagunaras

Régmúlt iskolaévek

Egy esős napon meglátogattam a 86 éves dédnagymamát, mert már nagyon régen láttam. Elkezdtünk beszélgetni a régmúltról, és az akkori iskoláról.

- Hol voltak az iskolák? – tettem fel az első kérdésem.
- Régen tanyai iskolába jártunk, és oda mindennap gyalog mentünk.
- Hányan voltak egy osztályban? – kérdezősködtem tovább.
- Húsz-huszonöt gyerek tanult egy csoportban – válaszolta a dédnagymám.
- Hogyan kellett ülni az órákon? – faggattam.
- Egyenesen, hátra tett kézzel, és ha valaki nem úgy ült, akkor a tanító figyelmeztette őket.

- Milyenek voltak az akkori iskolák? – tettem fel a következő kérdésemet.
- Egy nagy szoba volt a tanterem, amiben az asztalok a padokkal összekötve sorakoztak. Télen kályhával tüzeltek, ha hidegre fordult az idő. Akkor még nem voltak fűzetek, hanem palatábla volt, amire palavesszővel írtunk, és ha tele lett, szivaccsal letöröltük. Használtunk még egy szépíráskönyvet is, amit csak hetente egyszer vettünk elő, és abba természetesen tintával írtunk, és lúdtoll volt az írószközünk.

- Kötelező volt régen az iskola? – kíváncsiskodtam.
- Anyyra nem volt kötelező, és voltak olyanok is, akik már tízévesen elszegődtek libapásztornak vagy juhásznak. A pénzből nem láttak semmit, mivel a szülők elszedték – jelentette ki a dédnagymám.
- A tanítók régen szigorúan bántak a gyerekekkel?
- Szigorúan bántak velünk. Az újjunk hegyére pálcával vagy méterrúddal kaptunk verést, ha valami rosszat csináltunk. Olyan is történt, hogy a gyerekeket lefektették a padra, és pálcával verték őket. Természetesen akadtak okosabb gyerekek is, akik párnát raktak a nadrágjukba, hogy ne fájjon annyira. Amikor ezt a tanár észrevette, dupla annyi verést kaptak.

- Hány percesek voltak az órák?
- Egy óráig tartott egy tanóra, és egy tanító tanított bennünket. Mindennap tanultunk olvasást, számtant, földrajzot, történelmet és természetismeretet.
- Voltak-e iskoláskák abban az időben?
- Nem mindenkinek volt, mert nagy volt akkor a szegénység. Én kézben vittem a tanszereimet, mivel nem vettek nekem iskolatáskát – gondolt vissza merengve a dédnagymám a régmúlt időkre.

- A testvérei jártak-e iskolába?
- Igen, jártak, sőt az egyik testvérem, aki tervezőnek tanult, egy évben két osztályt végzett el. Később egy fatelepen dolgozott – fejezte be a dédnagymám a visszaemlékezést.

Szerintem akkor sokkal nehezebb volt az élet és az iskoláztatás, hiszen nem állt annyi modern eszköz a tanulók rendelkezésére, mint nekünk. Ha mindazt a lehetőséget, amit a szüleinktől kapunk kellő tisztelettel megbecsülnénk, akkor talán velünk, gyerekekkel is kevesebb probléma lenne.

Oláh Tamás, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ősz

*Téli ruhát gyorsan ide,
nemsokára nem
lesz meleg!*

*Itt lesz az ősz,
itt lesz újra,
téli ruha, gyorsan gyere!*

*Kuckómban már ázva-fázva
szomorkodva gondolok a nyárra.*

Pap Nikolet, József Attila iskola, Bácskertes

**Tóth Johanna
szabadkai
tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Nagyszünet az iskolában

Szerintem jó dolog a nagyszünet, mert ilyenkor ehetünk, ihatunk és pihenhetünk a sok nehéz óra között. A nagyszünet pihenő a nagy sürgés-forgásban, ilyenkor ébredünk fel, mert reggel erre nincs idő.

Reggel csak kipattanunk az ágyból, eszünk gyorsan, aztán teljes gőzzel tanulás. Nemhogy szórakozni, még pihenni sincs idő. De vannak, akik tele vannak adrenalinnal, és a nagyszünetben tombolják ki magukat, szaladgálnak, fociznak, kosaraznak, rosszabb esetben verekednek vagy törnek-zúznak, mert nem tudják fékezni magukat. De ez csak a fiúkra jellemző, mi, lányok inkább eszünk, beszélgetünk, sétálunk, lazítunk. Mivel órán nem lehet, helyesbíték, nem szabad beszélgetni, ezért a pletykákat a nagyszünetben gyűjtjük be. Ebben a tizenöt percben mindig történik valami izgalmas és érdekes, mindenestre azért megérdemel egy nagy tapsot az, aki kitalálta a nagyszünetet.

Nagy Hargita, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szeretlek

Mikor harmat mosdat,
és napsugár ölelget,
szívem érted lüktet.
Mikor rád gondolok,
szeretet van bennem.
Mikor meglátlak,
valami vonz engem.
Talán mert szeretlek.

Tóth Renátó, 6. osztály, Szent Száva iskola, Nagyikinda

Képzeltbeli levél Afganisztánba

Kedves Aham!

Bocsánatot kérek azért, hogy eddig nem írtam, de a nyaram zúrós volt...

Erről majd később, hiszen fontosabb az, ami veled történt. Először is szerintem Alisha kedvel téged. Nem ülne csak úgy melléd történelemórán. Mi most Afganisztánról tanulunk. Az országokat múzeumaiban nagyon fontos leletek voltak. Ő, miért kellett elpusztítani mindent a táliboknak? Aprópó, pusztítás... nézd, én nagyon sajnálom a nagypapád halálát. Résztvétem, komolyan, de az apukád biztosan visszajön Pakisztánból! Leszámítva a szomorú dolgokat, azért neked is szép nyarad volt, barátom! Én is szeretnék cserkészni, de nincs kivel. Viszont az én szünidőm is fergeteges volt. Először Görögországban jártam a családommal. Ő, az a szép hullámos tenger!

De a legjobb az, hogy a strandon több afrikai áruval ismerkedtem meg. Különböző tárgyakat kínáltak: órákat, parfümöket, bzsut... Sőt összeismerkedtem egy húsz év körüli fiatalemberrel, aki festményeket árult. Egy elefántos kép megragadott. Utolsó nap nekem ajándékozta ezt a festményt. Az édes-testvérem és én külön szobában voltunk elszállásolva, amelynek teraszáról beszélgethettünk a szüleinkkel, akik a szomszédos apartmanban voltak.

Mikor visszaértünk Szerbiába, Magyarországra utaztunk a testvéremmel és nagynénimmal egy aquaparkba, majd Adára költöztem három hétre. Minden nap medencéztem. Csodás volt! Később Horvátországba, pontosabban Šolta-ra, egy angol táborba utaztam a barátnőimmel és anyukámmal. Ott egy kisebb házikóban laktunk. Persze voltak különféle programok, órák, de szabadidőnk is bőven. A táborban megismerkedtem két egy évvel idősebb lánnyal. Velük és legjobb barátnőmmel, Regivel folyton együtt voltunk, tehát új barátokra tettem szert. A két nyolcadikos lánnyal, Anával és Szimónával nagyon jól megvoltunk. Kiderült, hogy a magas, göndör hajú Ana a szomszédom. Szimónát pedig csak én hívom Szimónának, az igazi neve Darinka. De nem bánja új nevét. Mi négyen nem ott napoztunk és fürdöttünk, ahol mások, hanem a strandtól körülbelül száz méterre lévő aranyos kis „privát” szigeten. Esténként a diszkóban is jól éreztük magunkat. Az egyik alkalommal szépségversenyt szerveztek, és úgy gondoltam, hogy benevezek. De azt nem gondoltam, hogy nyerni is fogok. Ott Šoltán mindenféle nyelvet beszélő emberek voltak: lengyelek, szlovénok, szlovákok, horvátok, románok, sőt még egy francia fiúval is találkoztam. „Jaime lexd emanoux” azt jelenti: szeretem az állatokat – ezt tőle tanultam. Sok jó dolog történt velem a nyáron, de azért a balesetek nálam sem alusznak téli álmot! Főleg nem nyáron! Egyszer beleestem egy kaktuszbokorba, Regi pedig, egy allergia miatt, a kórházban fejezte be nyaralását. Nem tudom, te voltál-e már kislányokkal és síró kislányokkal kórházban. Ahogy hallottam elég szörnyű hely!

Leszámítva a baleseteket, remek nyaram volt, de a legjobb az egészben, hogy ezt megoszthatom veled!

Baráti üdvözléssel

Ági

Bálints Ágnes, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Kedves Pajtások!

Örülök, hogy a játékedvetek nem hagytok alább, hisz bőven akadtak az e heti küldemények között csacsírmek, rimes mondókák, egyesek még az eszperente nyelvet is beettették. Arról már ma meggyőződhetek, hogy **az adaiak szellemesen jellemeznek eszperente nyelven.** S ha ez titeket is felvidít, október lévén, köszöntsük jókedvvel a nagyanyákat, nagypapákat! Melengesse őket az októberi napsugár és a ti írásaitokból áradó szeretet!

Bálints Ágnes különös levelében még visszakacsint a nyár, de a valóság már az iskola, a munkanap, amit csak a nagyszünetek és a szép barátságok tesznek elviselhetővé.

A fent említettekkel együtt sok szép írást küldtetek a héten, s ezt most név szerint a következőknek köszönöm:

Ada: Aleksza Annabella, Barna Júlia, Börcsök Mária Magdolna, Boja Krisztofer, Ginder Tamás, Holló Viktor, Komáromi Gabriella, Lakatos Ágnes és Papilion Csilla;

Bácskertes: Buják Fanni (2 írás), Dubac Albert és Szurap Adolf;

Csantavér: Bózsity Martin, Bakos Réka, Gandis Ágota, Hubai Dóra, Januskó Krisztián, Kelemen Márta, Kovács Pécskai Emese, Kukli Zsófia, Major Violetta, Nagy Hargita, Peller Dávid, Pesti Enikő, Rékli Lejla, Szabó Sára, Ungurlán Kinga és Vida Sarolta;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Bácsi Luca, Benák Andrea, Cvejity Dianna, De Negri Klaudia, Faragó Anita, Godány Mária, Halász Krisztián, Sebők Viktória, Sótányi Sára, Székely Zsófia, Szokosovszki Zsolt és Vékony Endre; Đuro Salaj iskola: Jenei Dorina, Párdity Lída és Romiéc Márta;

Szilágyi: Csévári Leontina, Juhász Tímea, Rizsányi Manuella;

Zentagunaras: Balassa Sára, Homolya Nikolett, Klebecskő Alekszandra, Solti Kyra, Szántó Enikő és Zabos Áron, a hatodikosok név nélkül küldték el rigmusait.

Legyetek továbbra is vidámak! Jó hangulatban könnyebben birkóztok meg a feladatokkal.

Egy barátság története

Óvodás koromban ismertem meg egy kislányt, aki a mai napig a legjobb barátnőm.

Először az aranyoszke haját pillantottam meg. Nagyon göndör a haja. Szerintem néha nem is tudja kifésülni. A szeme világos, az arca fehér és mosolygós.

Teste sportos, nagyon jól tornázik. Valamikor még gimnasztikára is járt. Az óvodában barátkoztunk össze, mert mindketten magányosak voltunk. Meglepett a jóssága és a szerénysége. Most osztálytársak vagyunk és padtársak is.

Amikor eljön hozzám játszani, babázunk és tanító néni játszunk.

A szünidőben még strandolni is együtt voltunk. Fürdőruha-dívatbemutatót rendeztünk. Annyi fagyit ettünk meg, amennyi csak belénk fért. Nem sajnáltuk egymástól a fagyipénzt. Nekem ő a fogadott testvérem. Megvédjük egymást, segítjük egymást a bajban. Gondjainkat is megbeszéljük. Múlt évben Vanessza iskolát cserélt, mert elköltözött a családjával. Mindketten szomorúak voltunk, én még sírtam is. Nagy meglepetés ért, amikor megtudtam, hogy újra osztálytársak leszünk. Így is lett.

Soha nem felejtém el. Vanessza egyszer még lázasan is eljött a szülinapomra. Persze azután én is megbetegedtem. Vancsitol még azt se bánom!

Cvejity Dianna, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Eszperente sorok az adai 6. béből

Padtársam: Kilián

Eszetlen, neveletlen gyermek, jegye vegyesen kettes meg egyes.

Komáromi Gabriella

Padtársam: Bella

Egy eszes elme, mely egy kedves gyermeklelket rejt. E felejtethetetlen ember ezerszer megnevetett engem.

Papilion Csilla

Padtársam: Anett

Eszes feje, kedves. Egyest nem szeret, de jegye vegyes.

Boja Krisztofer

Padtársam: Holló Viktor

Vekter neve nem ez, de nem tehetem e helyre, mert nem eszperente. Mellettem helyezte el fenekét e helyre. Remek gyerek, nem egyetlen gyermeke eleinek. Epekedve sebesen repeszt. Szeszt nem vedel, mert elmenne e kevés esze.

Ginder Tamás

Padtársam: Ginder Tamás

Egyszer ez ember velem epret evett. Este edzésre ment elevenen. Keservesen keresett egy ebet. Eszes elméje egyenesen remek. Elesett egy kerek elemén, s szerzett egy sebet. Elengedett egy egeret, melyet este keresett.

Holló Viktor

Terence Hill – 70

Bud Spencer – 80

Szinte hihetetlen

„Vadul” szurkoltunk nekik, valamennyi akciófilmjüket többször is végigkacagtuk a moziateremben, de otthon, a szoba hűvösében is megcsodáltuk a dagi olaszt és a sváb srácot, a „bunyókirályokat”, mert hiszen ünnepnap nem múlhatott volna el nélkülkük, hogy a televízió műsorszerkesztősége megfeledezzen róluk, a Különben dühbe jövünk, a Bűnvadászok, a Nincs kettő négy nélkül, Az ördög jobb és bal keze, az És megint dühbe jövünk, a Nyomás, utána!, a Kincs, ami nincs, az Én a vízilovakkal vagyok, a Morcos misszionáriusok stb. sztárjairól. Már-már vallásos áhítatot éltünk át, miközben néztük/nézzük őket: ahova ők ütöttek, ott többé nem nőtt föl! Együtt elementáris hatást gyakoroltak a nézőkre, mágnesként vonzották egymást, valami láthatatlan erő lépett működésbe, amikor párba csoszogtak be a vadnyugati városka szalonjába, vagy rendet teremtettek Madridban, valahol Dél-Amerikában. Ők voltak a „nagy zabálók”, zrikálásuk a mozivásznon élményszámba ment – és ahogyan csihipuhiztak!, akrobatikus harcművészetük kopírozhatatlan. Nagy kár, hogy ők ketten együtt már 150 gyertyát fújtak el a születési tortákon...

Névjegyek

Bud Spencer alias Carlo Pedersoli, a „nagysárkány”, ahogy a suliban becézték, 1929. október 31-én született Nápolyban. Tizenhat

évesen már jogi egyetemre járt, mert élelemjűségét gyorsan felfedezték. Jól úszott, versenyeken is részt vett. A családjával évekig Brazíliában édegelt, de aztán hazatértek Olaszországba. Carlo megnősült, három gyermeke született, és továbbra is versenyszerűen úszott. Ő lett az első olasz, aki egy perc alatt leúszta a százméteres távot. Vízilabdázott is, bekerült az olasz válogatottba. 1957-ben elfogadott egy filmajánlatot, pocakot eresztett, megnövesztette a szakállát, és végül felvette a Bud Spencer nevet, kedvenc sztárja, Spencer Tracy, illetve legkedvesebb sörre, a Budweiser után. Egy szőke, kék szemű fiatalember mellé állították. Ezt a munkát azonnal elvállalta, de már az ötvenes években is kapott alig néhány szavas szerepeket. Beszélt angolul, tudott lovagolni, színésznek is „elment”. Minden összejött, és megteremtődött a legenda.

Mario Girotti alias Terence Hill 1939. március 29-én született Velencében. Német volt a mamája, így ifjúságát a németországi Drezdában töltötte, itt tanult. Olaszországban Mario is úszni kezdett, elmondása szerint csodálattal bámulta a medencében tempózó Carlo Pedersolit, de az evezősökhöz is csatlakozott. Végül elszegődött gyer-

mekszínésznek. Felnőttként a Hannibálban is láthattuk. A hatvanas években sztárként ünnepelték, szerepelt a Winnetou-sorozatban, a Leopárdban Burt Lancaster, Claudia Cardinale és Alain Delon oldalán. Sergio Leone makaroni-westernjeiben ellenállhatatlan! Miután berobbant az elitbe Mario is nevet változtatott: a listáról a Terence Hill nyerte meg a tetszését, s aztán összepárosították Bud Spencerrel. A B. S.–T. H. duó amolyan household branddé vált az évek során, de a szőke sztár nem egy alkalommal társa nélkül is szerepet vállalt egy-egy akciófilmben vagy vígjátékban. Meggyőző azonban csak a „dagi” partner mellett volt. Így megteremtődött még egy legenda.

A „dagi” is gyakran „szólózott” (Piedone, Bombajó boksoló, Akit Bulldozernek hívtak, Zsoldoskatona, Aranyeső Yuccában, Extralarge stb.). Terence robbantott a Nevem: Senkiben, a Vigyázat, Vadnyugatban, a Mr. Milliárdban, a Menni vagy meghalniiban, a Lucky Luke-ban és a Don Matteóban.

Az örömdetes hír: mindketten jól érzik magukat. A rosszabb: újabb közös akciófilmet nem terveznek. Habár – ki tudja? Amíg mi alszunk, a stúdiófőnökök terveznek...

B. Z.

Fogkrém

Pistike kérdezi apukáját:
 – Apu, tudod mennyi fogkrém van egy busban?
 – Nem tudom, kisfiam.
 – Én igen, majdnem 3 méter...

Hiba hátán hiba

Mérgelődik a tanár az iskolában:
 – Hihetetlen, hogy tud egy ember egy feladatban ennyi hibát elkövetni!
 – De hiszen nem egyedül követtem el, tanár úr, kérem! A papa, a mama és a szomszéd bácsi öccse is segített!

Elemcsere

A négyéves Klárka születésnapjára kap egy ékszeret. A kislány nézegeti, kopogtatja, forgatja, de a jószág csak nem akar kibújni a páncélja alól. Erre Klárka megszólal:
 – Apu! Mi lenne, ha elemet cserélnék benne?

Gyűjtőszó

– Ma a gyűjtőszavakról fogunk tanulni. Pistike, tudnál nekem mondani egy gyűjtőszót?
 – Persely.

Szeplőtelen

A leánygimnáziumban az égitesteket magyarázza a tanár.
 – Ki tudná nekem megmondani – kérdi –, hogy milyen következményekkel járna, ha például hirtelen kialudna a Nap?
 Az egyik lány jelentkezik:
 – Hát elmúlnának a szeplők!

Egy kis fizika

Fizikaórán kérdezi a tanár:
 – Mi az összefüggés a tömeg, a tér és az idő között?
 Pistike jelentkezik.
 – Ha jó az idő, a tömeg kimegy a térrel!

Tévézés

A tévé előtt ülő Petike az anyjához:
 – De mama, én még nem fekettem le!
 – Hogyhogy, kisfiam?
 – Azt hallottam, hogy a gyerekek átlagosan naponta hét órát töltenek a tévé előtt, és én még csak ötnél tartok!

Nem ízlik

A tizenöt éves Évi megkérdezi kisöccsét, hogy miért fogyott el a fürdőszobából a szájvíz.
 – Láttam, hogy apu megkóstolta, de kiköpte. Aztán anyu is megkóstolta, és ő is kiköpte. Gondoltam, jobb, ha kiöntöm az egészet!

Hullajó

– Anyu, igaz, hogy a testünk halálunk után porrá válik?
 – Igaz, kisfiam.
 – Akkor gyere gyorsan, mert egy hullafekszik az ágyam alatt!

Móricka

– Hova sietsz, Móricka?
 – Haza, hogy megverjen az anyukám. Egyest kaptam.
 – Ezért rohansz annyira?
 – Igen, mert később már apukám is ott-hon lesz.

Mit szeretnél?

– Mit kérsz a születésnapodra, Petike?
 – Szeretnék egy olyan videofilmet megnézni, amihez még túl kicsi vagyok!

Ritka

Az iskolában így szól a tanító néni:
 – Gyerekek, ki tudna mondani egy ritka állatot Ausztráliában?
 Pistike jelentkezik:
 – Elefánt.
 – De hiszen Ausztráliában nem él elefánt!
 – Hát, tetszik látni, ennyire ritka!

Egér

– Apa, hány egér fér el egy tíztonnás kamionban?
 Az apa gondolkodik, majd rávágja:
 – Két öttonnás!

Mai gyerekek

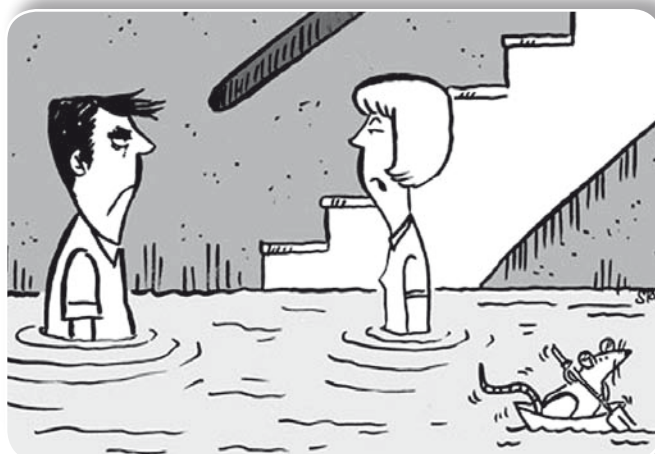
A kislány így szól a bátyjához:
 – Gyere, segíts felinstallálni ezt a játékot! Mire a fiú:
 – De buta vagy! Nem tudsz installálni?
 Válasz:
 – Az installálás már megy, csak olvasni nem tudok!

Ezres

Móricka későn jön haza az iskolából. Papája szigorúan kérdőre vonja, hol csavargott.
 – Egy bácsi elvesztett a körúton egy százast, és eddig kereste.
 – És mi közöd neked ahhoz?
 – Rajta álltam...

– Sose lesznek gyerekeim. Azt hallottam, hogy 9 hónapig tart letölteni őket.

– Te akartad, hogy elolvadjon a hó...

Úszás

Mára már elég leszel! – kászálódik ki Jenő-ke öt perc után az első úszásóráján.

– Hogy gondolod, fiacskám? – kérdezi dühösen az edző.

– Úgy, hogy már nem vagyok szomjas!

Tagadó mondat

Nyelvtanórán a gyerekek a mondatokról tanulnak.

– Gyerekek, mondjatok egy tagadó mondatot!

Móricka jelentkezik:

– A Kovács ellopta a tízóraitam.

– De Móricka, ez egy állítás.

– Igen, de a Kovács tagadja.

Minden sarokban...

Palikát megkérdezi az édesanyja:

– Mondd, kisfiam, hogy állsz az iskolában?

– Nagyon jól, mama! Mindennap másik sarokban...

Előny

– Ha húsz kifli százhusz forint, mennyibe kerül egy.

– Hat forintba – feleli Pistike.

– Helyes, hogy jöttél rá?

– Még a szünetben vettem egyet.

Nincs különbség

– Miért sírsz, kisfiam? – kérdi a szomszéd néni Petikét.

– Mert apa verést ígért az ikertestvéremnek.

– Ilyen jószívű testvér vagy, ennyire sajnálod?

– Dehogy! Csak apa sohasem tud bennünket megkülönböztetni!

Majd ha...

Zolika fölszáll a távolsági buszra, de jegyet nem kér. A sofőr megállítja:

– Fiacskám, hány éves vagy?

– Még csak öt...

– És mikor leszel hat?

– Majd, ha leszállok a buszról.

Sejtés

– A papagájod éppen most repült el! – mondja az anyja a fiának.

– Sejtettem, hogy így lesz – sóhajt nagyot a gyerek –, tegnap a földrajzlecke közben a vállamra repült, és nagyon tanulmányozta a térképemet!

Egyszerű feladat

– Képzeld, papa, a tanító úr ma kihívott a táblához!

– Remélem, nem vallottál szégyent?!

– Ugyan már! Hát ki nem tud letörölni egy táblát?

Álmodtam egy...

Marci és Gazsi hazafelé ballag az iskolából.

– Azt álmodtam, hogy kértem tőled öt-száz forintot, és te adtál – mondja Marci.

– Jó – feleli Gazsi. – Megtarthatod.

Nem probléma

Egy zsiráf ücsörög a fán. Arra megy egy elefánt, és megkérdezi:

– Hát te mit keresel odafent?

– Éppen cseresznyezem – feleli a zsiráf.

– De hiszen ez egy körtefa!

– Nem probléma, hozta magammal cseresznyét!

Fizikaóra

A fizikatanár kifakad:

– Ha az utolsó padokban ülők olyan csendben lennének, mint a középén képregényt olvasók, akkor legalább az első sorban ülők zavartalanul alhatnának tovább!

Rossz jel

– Azt hiszem, ma valami szerencsétlenség fog érni – panaszkolja egyik cica a másikat.

– Miből gondolod?

– Reggel egy nagy, fekete autó vágott át előttem!

Átalakulás

Az asszonyka tél közepén rémülten látja, hogy takarításkor kint felejtette az erkélyen a kalitkát, benne szeretett papagájával.

– Te jó ég! – kiált fel. – A papagáj!

Mire a madár dühösen:

– Örrdögöt papagáj! Pingggvinn!

Jegesmedve

– Anyu, a te anyukád is jegesmedve volt?

– Igen, bocsom.

– És az ő nagyszülei is?

– Igen, bocsom.

– És az övéké is?

– Azok is. Mi mindig jegesmedvék voltunk. A pici töpreng egy ideig, két mancsa közé fogva ingatja a fejét, aztán dacosan kiböki:

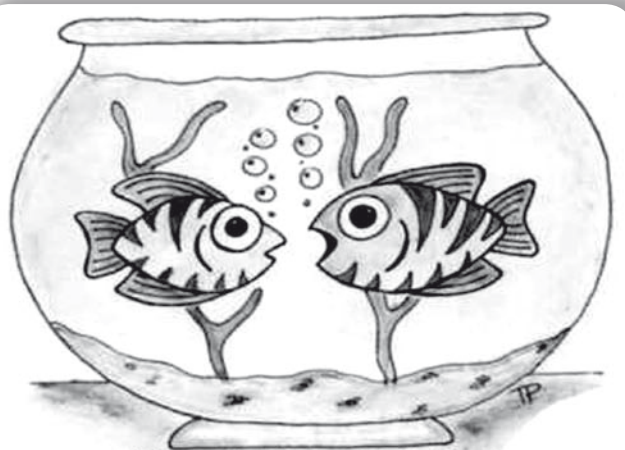
– Jegesmedve ide, jegesmedve oda, akkor is fázom!

Macskafej

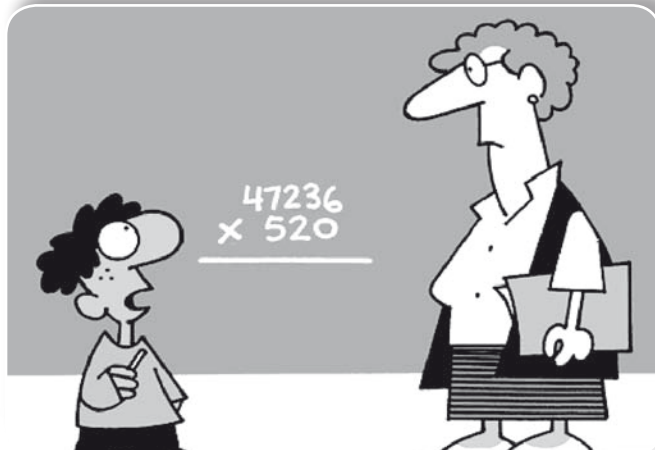
– Mi van a macska fején?

– ???

– Cirmos cica haj!

– Van olyan érzésed néha, hogy figyelnek bennünket?

– Nincs már elég probléma a világon?

Arany János

Híd-avatás

Szólt a fiú: „Kettő, vagy semmi!”
És kártya perdül, kártya mén;
Bedobta... késő visszavenni:
Ez az utolsó tétemény:
„Egy fiatal élet-remény.”

A kártya nem „fest”, – a fiúnak
Vérgyöngy izzad ki homlokán.
Tét elveszett!... ő vándorútnak
– Most már remény nélkül, magán –
Indúl a késő éjtszakán.

Előtte a folyam, az új hid,
Még rajta zászlók lengenek:
Ma szentelé föl a komoly hit,
S vidám zenével körmenet:
Nyeré „Szűz-Szent-Margit” nevet.

Halad középig, hova záros
Kapcsát ereszték mesteri;
Éjfél is a négy parti város
Tornyában sorra elveri; –
Lenn, csillagok száz-ezeri.

S amint az óra, csengve, bongva,
Ki véknyan üt, ki vastagon,
S ő néz a visszás csillagokba:
Kél egy-egy árnyék a habon:
Ősz, gyermek, ifju, hajadon.

Előbb csak a fej nő ki állig,
S körülforog kíváncsian;
Majd az egész természet kíválik
S ujjonganak mindannyian:
„Uj hid! avatni mind! vigan.”

„Jerünk!... ki kezdje? a galamb-pár!”
Fehérben ifju és leány
Ölelkezik s a hídon van már:
„Egymásé a halál után!”
S buknak, – mint egykor igazán.

Taps várja. – „Most a milliósan
Van a sor: bátran, öregem!” –
„Ha megszökött minden adósom:
Igy szökni tisztesebb nekem!”
S elsimul a víz tükre lenn.

Hivatlanul is jönnek aztán
A harmadik, a negyedik:
„Én a quaternót elszalasztám!”
„Én a becsületet, – pedig
Viseltem négy évtizedig.”

S kört körre hány a barna hullám,
Amint letűnnek, itt vagy ott.
Jön egy fiú: „Én most tanulám
Az elsőt: pénzem elfogyott:
Nem adtak: ugrom hát nagyot!”

Egy tisztas agg, fehér szakállal,
Lassan a hídra vánszorog:
„Hordozta ez, míg birta vállal,
A létet: mégis nyomorog!” –
Fogadd be, nyílt örvény-torok!

Unalmas arc, félig kifestve –
Egy úri nő lomhán kikel:
„Ah, kínos élet: reggel, estve
Öltözni és vetkezni kell!”
Ezt is hullámok nyelik el.

Nagy zajjal egy dúlt férfi váza
Csörtet fel és vigyorgva mond:
„Enyém a hadvezéri pálcá,
Mely megveré Napoleont!”
A többi sugdos: „a bolond!...”

Szurtos fiú ennek nyakába
Hátul röhögve ott terem
S ketten repülnek a Dunába:
„Lábszijra várt a mesterem:
No, várjon, míg megkérelem!”

„Én dús vagyok” kiált egy másik
S élvezni többé nem tudom! – “
„Én hű valék a kézfogasig
S elvette Alfréd a hugom!”
Eltűnnek mind, a járt uton.

„Párbajban ezt én így fogadtam:
Menj hát elül, sötét golyó! – “
„Én a szemérmes félrehagytam,
És íme, az lón bosszuló:
Most vőlegényem a folyó. – “

Igy, s már nem egyenkint, – seregben,
Cikázva, némán ugranak,
Mint röpke hal a tengerekben;
Vagy mint csoportos madarak
Föl-fölreppenve, szállanak.

Órjas szemekben hull e zápor,
Lenn táncol órjas buborék;
Félkörben az öngyilkos tábor
Zúg fel s le, mint malomkerék;
A Duna győzi s adja még.

Néz a fiú... nem látja többé,
Elméje bódult, szeme vak;
De, amint sűrűbbé, sűrűbbé
Nő a veszélyes forgatag:
Megérzi sodrát, hogy ragad.

S nincs ellenállás e viharak, –
Széttörni e varázsgyűrűt
Nincsen hatalma földi karnak. –
Mire az óra egyet üt:
Üres a híd, – csend mindenütt.
(1877. augusztus 22.)

Kedves Olvasó Tanulók!

Többféle tartalom és jelenség szerveződött mai irodalmi kutakodásunk középpontja köré. A múlt héten Herceg János Balázs G. Árpádról szóló művelődéstörténeti esszéjét olvashattatok rovatunkban, s Fenyvesi-verseket egy másik festőről, Sáfrány Imréről. Megnyitottuk hát az irodalmi érdeklődés irányát a képzőművészet tartományai felé. Közben történt, hogy Kaposvárra járv, megcsodálhattam a szép somogyi város építészetét és kultúra iránti nyitottságát. A lapban be is mutatom számotokra Kaposvár nevezetességeit és miliójét, majd folytatva a gondolatot, irodalmi-művészeti vonatkozásait a Gyöngyhalászból emeltem. **Csokonai Vitéz Mihály** (1776–1805), a magyar felvilágosodás legjelentősebb költője 1799-től 1800 februárjáig Kaposvártól nem messze, Somogy délnyugati városkájában, Csurgó református gimnáziumában helyettes tanári állást töltött be, miközben túl volt már a Lilla-szerelmen történt csalódásán. Itt írta vénlánycsúfoló vígposztját, a Dorottyát, s a vénasszony szerelméről szóló komédiáját, az Özvegy Karmayné és a két szeleburdiak címűt. Rovatunkban most egy természet-, illetve Lilla-szerelmemre emlékező versét, a híres **A tihanyi ekhóhoz** címűt közöljük.

A város képzőművészeti köréhez tartozott többek között a zalai születésű, szentpétersvári, majd párizsi pályaszakaszokkal tarkított életpályát alkotó **Zichy Mihály** is. Róla **életrajzi jegyzetet** olvashattok, illetve az általa illusztrált versek közül **Arany János Híd-avatás** című ismert balladáját.

Keresgéljete, kutassatok az interneten, képzőművészeti kiadványokban! Nézzetek pl. utána Rippl-Rónai József életművének! Írjatok róla rovatunknak!

Jó munkát, jó olvasást, kutatást!

Bence Erika

Zichy Mihály

(1827., Zala
–1906., Szentpétervár)

Festő, grafikus, a magyar romantikus festészet jelentős alakja. 1842-től Pesten jogi tanulmányokat folytatott s egyidejűleg Marastoni Jakab festőiskolájának növendéke volt. 1844-ben Bécsbe került, ahol Waldmüller tanítványa volt. Itt készült 1846-ban első jelentős műve, a Mentőcsónak c. festménye, mely a romantika kedvelt témáját mély pszichológiai kifejezőerővel dolgozta fel. 1847-től Waldmüller ajánlására Szentpéterváron a cár egyik rokonának rajztanára lett. Az első magyar miniszterelnök, Batthyány Lajos arcképének megfestésével (1849) hitet tett a szabadságharc eszméje mellett.

1850-től egy fényképésznél dolgozott retusőrként, miközben számos ceruzarajza, akverell- és olajportréja látott napvilágot. A gatsinai vadászatról a cár megrendelésére 1853-ban készült rajzsorozata megszerezte számára az udvari művész rangot. Az udvari élet eseményeit megörökítő rajzokon kívül azonban a népelet ábrázolására is talált módot utazásai során. 1867-ben a nyomorgó festők támogatására megalapította az ún. Pénteki Társaságot. 1868-ban festette a spanyol inkvizíció borzalmait megelevenítő Autodafé c. festményét. 1871-ben nagy európai utazásra indult, majd 1874-ben Párizsban telepedett le.

Párizsban tevékenyen részt vett a Kölcsönösen Segélyező Magyar Egylet – a Párizsban élő magyar kisiparosok szervezete – munkájában, melynek utóbb elnöke lett. Trefort Ágoston megbízásából megfestette Erzsébet királyné koszorút helyez Deák ravatalára c. képét. Következő nagyobb szabású képe 1875-ben készült: III. Henrik tivornyája. A Párizsi világkiállításra 1879-ben festett A rombolás géniuszának diadala c. festményét merész, antimilitarista mondanivalója miatt a francia hatóság kitiltotta a kiállításról. 1881-ben elhagyta Párizst, s rövid nizzai, bécsi és zalai tartózkodás után visszatért Szentpétervárra.

Ettől kezdve főleg illusztrálással foglalkozott. Ebben a műfajban alkotta legjelentősebb műveit. Madách Imre A ember tragédiájának (1887) és Arany János 24 balladájának illusztrációja (1894–1898) fakszimile kiadásban jelent meg. (Ez utóbbinál a balladák szövegét is ő írta le.) Ritka rajzkészséggel és drámai erővel elevenítette meg Lermontov, Gogol, Puskin, Madách, Arany és Petőfi műveit. Alkotásainak mély politikai, filozófiai és erkölcsi mondanivalója biztosított rendkívüli és maradandó hatást.

Csokonai Vitéz Mihály

A tihanyi ekhóhoz

Óh, Tihannak rijjadó leánya!

Szállj ki szent hegyed közül.

Ím, kit a sors eddig annyit hánya,

Partod ellenébe ül.

Itt a halvány holdnak fényén

Jajgat és sír elpusztult reményén

Egy magános árva szív.

Egy magános árva szív.

Míg azok, kik bút, bajt nem

szenvednek

A boldogság karjain,

Vígadoznak a kies Fürednek

Kútfején és partjain;

Addig én itt sírva sírok.

És te, Nimfa! amit én nem bírok,

Verd ki zengő bérceден.

Verd ki zengő bérceден.

Zordon erők, durva bércek, szírtok!

Harsogjátok jajjaim!

Tik talám több érzéssel bírtok,

Mintsem embertársaim,

Kik keblekből számkivetnek

És magok közt csúfra emlegetnek

Egy szegény boldogtalant.

Egy szegény boldogtalant.

Akik hajdan jó barátim voltak

Még felköltek ellenem,

Üldözöm pártjához hajoltak:

Óh! miket kell érzennem,

Amidőn már ők is végre

Úgy rohannak rám, mint ellenségre,

Bár hozzájok hív valék.

Bár hozzájok hív valék.

Nincsen, aki lelkem vigasztalja,

Oly barátim nincsenek;

Vállat rándít, aki sorsom hallja;

Már elhagytak mindenek.

Nincsen szív az emberekbe:

Hadd öntsem ki hát vaskebletekbe

Szívem bús panasszait.

Szívem bús panasszait.

Lilla is, ki bennem a reménynek

Még egy élesztője volt,

Jaj, Lillám is a tiran törvénynek

S a szokásnak meghódolt.

Hogy vagy most te, áldott lélek?

Én ugyan már elhagyatva élek

A tenger kínok között.

A tenger kínok között.

Óh, van-e még egy érmi szállás,

Régi barlang, szent fedél,

Melyben egy bölcs csendes nyugtot,

hálást

E setét hegyekben lél?

Hol csak egy kő lenne párna,

Hol sem ember, sem madár nem

járna,

Mely megháborítana.

Mely megháborítana.

Abban, gondolom, hogy semmi jussal

Ellenkezni nem fogok,

Hogyha én egy megvetett virtussal

Itt egy kőben helyt fogok,

S e szigetnek egy szögében,

Mint egy Russzó Ermenonvillében,

Ember és polgár leszek.

Ember és polgár leszek.

Itt tanulom rejtek érdememmel

Ébresztgetni lelkemet.

A természet majd az értrelemmel

Bölcsőbbé tesz engemet.

Távol itt, egy más világban,

Egy nem esmért szent

magánosságban

Könnyezem le napjaim.

Könnyezem le napjaim.

Itt halok meg. E setét erdőben

A szomszéd pór eltemet.

Majd talám a boldogabb időben

Fellelik sírhelyemet:

S amely fának sátorában

Áll együgyű sírhalmom magában,

Szent lesz tisztelt hamvamért.

Szent lesz tisztelt hamvamért.

Rég várt kütyü

Samsung Galaxy Tab

Az iPad megjelenése óta várja a világ azt a táblagépet, amely végre konkurenciája lehet az Apple termékének. Tapasztalataink alapján lehet, hogy a Galaxy Tab lesz ez az eszköz.

Ha belegondolunk, a táblagépek nem tartoznak az igazi újdonságok közé: több éve piacon vannak már ugyanis a tablet PC-k, amelyek kijelzője forgatható, így, ha szükséges, egy egyszerű érintőképernyő-eszközzé is alakíthatjuk őket. A gond a várakozások ellenére hatalmas bukást hozó ultramobil PC-kkel (UMPC) az, hogy egyik sem volt képes kielégíteni a nagyközönség igényeit egy könnyen használható mobil számítógépre – egészen az iPadig, ami egyben egy sajátos versenyt is beindított.

Bár egy kategóriába tartoznak, ránézésre a Tab és az iPad igencsak különböznek egymástól, hiszen az egyik 7, a másik 10 colos kijelzővel rendelkezik, ugyanakkor sokban hasonlítanak is – elsősorban abban, hogy mindkettő a gyártó korábbi, sikeres mobiltelefonjára épül. A Samsung esetében ez természetesen a Galaxy S, ami a képernyőt leszámítva szinte a Tab kiköpött mása is lehetne: ugyanaz a processzor, ugyanaz a memória, ugyanazok a kiegészítők találhatók benne. Sőt a Tabbal még telefonálni is lehet, egyedül a fülünkhez illeszkedő hangszóró hiányzik belőle, tehát vagy kihangosítjuk a beszélgetést, vagy headsetet használunk.

A már említett 7"-os kijelzőnek köszönhetően a készülék egész kényelmesen használható – pont azon a határon mozog, amit még

Sok mindenre jó a Tab

egy kézben is meg tudunk tartani, így a másik kezünk szabadon marad az irányításhoz. A TouchWiz kezelői felületet használó Galaxy S-sel szemben a Tabon, legalábbis egyelőre, szinte teljesen az alap OS-sel találkozhatunk, igaz, abból is a több fontos újdonságot hozó 2.2-es változattal. Ennek és a viszonylag erős hardvernek köszönhetően (a processzorban integrált 3D-s mag is található) a kis mobilkészít minden látható erőlködés nélkül birkózik meg a feladatokkal, legyen szó filmnézésről vagy böngészésről.

Szerencsére a Samsung vette magának a fáradságot, és nem egyszerűen csak megnövelte a kijelzőt, hanem több fontos alkalmazást is átalakított. Így például a naptár, a névjegyek és az e-mailek is ügyesen használják ki a pluszfelületet, ami érezhető különbséget jelent egy egyszerű mobiltelefonhoz képest. Nem feltétlenül a Samsung érdeme, de a nagyobb kijelző természetesen jól tesz a filmnézésen kívül a böngészésnek, a képnézegetésnek és

A Galaxy-S és a Galaxy-Tab

természetesen a különféle térképes programoknak is.

Erősségek: A kiválóan eltalált méretek és az Android operációs rendszernek köszönhetően a Galaxy Tab valóban az eddigi legjobb táblagép (az iPadet kivéve). Sebessége, használhatósága elsőrendű, kivitele is nagyon jó, a mellékelt programok pedig ügyesen használják ki a mobiltelefonnál jóval nagyobb kijelző nyújtotta lehetőségeket. Akár az internet használatáról, akár multimédiáról, akár e-könyv olvasásról van szó, a Samsung táblagépe remül vizsgázott, ráadásul némi kiegészítéssel még telefonként is egészen jól használható.

Hátrányok: Az iPad nagy előnye a versenytársakkal szemben a mögötte található tartalomszolgáltatás – erre egyelőre a Tab esetében nem számíthatunk. A teljesen műanyag burkolat jóval kevésbé tűnik strapabírónak hosszabb távon, mint a nagy rivális fémkülseje (igaz, a tömegbeli különbség sem elhanyagolható), a mindenféle kiegészítés nélküli Androidon pedig kissé érezni, hogy nem ekkora kijelzőre tervezték.

Röviden: Nagyon jól sikerült, mind az internet elérésére, mind multimédiára, mind pedig e-könyvek olvasására kiváló táblagép, 7"-os kijelzővel.

A Tab mint mobil navigátor

Telefonnak azért kicsit otromba...

HOROSZKÓP

KOS

A hét első felében sok feszültséggel kell szembenézned, s elég nehezen fogod ezeket kezelni. A gondolataid nem a kötelezettségeid körül járnak, ez komoly vitahelyzetet alakíthat ki. A szobáddal kapcsolatban is régóta zavar valami, nem jók a színek vagy a hangulat? Itt az ideje, hogy kicsit átalakítsd környezetedet, vagy valamilyen új dolgot vigyél haza. Bízz a megérzéseidben, és merj szervezni egy bulit a hétvégére!

BIKA

Nem kell letörtnek lenned a múlt hetet illetően, azért mert volt egy-két kudarc, az még nem a világ vége, sőt, a kocka is bármikor fordulhat. Fordul is! A most következő napokban bármibe fogsz, azt siker és elismerés övezi. Nézd a világ pozitív, napos, örömteli oldalát, és egyébként is, vedd észre, nem minden csak fekete vagy csak fehér.

IKREK

Jó ideje ügyködsz valamiben, de eddig szinte semmilyen sikert nem értél el. Kemény munkád, szorgalmad, tanulásod most végre visszavonhatatlanul meghozhatja a gyümölcsét. Amit most gondolatban megteremtesz, azt a valóságban véghez is viszed. Ne félj felvállalni a véleményedet, rosszabb, ha eltitkolod.

RÁK

A most következő napokban igazi Rák-ként fogsz viselkedni, érezni és gondolkodni. Használd a benned meglévő természetes, karizmatikus képességet, azt, amivel csak te rendelkezel, azt, amivel képes vagy elbűvölni a környezetet. Te is tudod, hogy csak erősen akarni kell, és lenyűgöző tudsz lenni, bárhol legyél is, bármit csinálsz is. Légy az, aki vagy, ne hordj álarcokat, nem éri meg!

OROSZLÁN

Keletkezik némi feszültség, amit egészen jól tudsz kezelni. Szinte azonnal érkezik egy külső segítség, te pedig ne légy rest elfogadni, amit a sors felkínál neked. Ne dönts azonnal, alaposan fontold meg mindent! Javítsd kapcsolatodat szeretteiddel, bátran vállald amit érzel irántuk. Jól fog esni neked.

SZÜZ

Már napok óta kavargnak az érzelmeid, egyik pillanatban lenni, a másikban fenn. Úgy érezheted, hogy túlzottan is szükséged van gondoskodásra vagy babusgatásra családod vagy barátaid részéről, de ezt nehezen mondod el nekik. Tanácsstalanság lehet rajtad úrrá, mert nem tudod, mi a helyes viselkedés jelenleg. Bízz a döntéseidben, de hallgasd meg mások véleményét is, úgy könnyebb lesz mérlegelni!

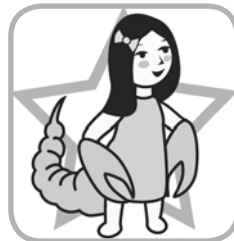

MÉRLEG

A múlt hétvége jó hangulatát napokig megőrzöd. Ezekben a napokban a barátság egy új oldalát tapasztalhatod meg. Jusson eszedbe: az együttműködés mindenféle formája most neked dolgozik. Ha netalán kifejezetten rossz a kapcsolatod valakivel, állj elé, és bírd rá a békülésre. Most senki nem tud ellentmondani neked.

SKORPIÓ

Úgy indulsz neki a hétnek, mintha egy egész házat szeretnél lerombolni, aztán pedig újjáépíteni. Ha döntést kell meghoznod, ne halaszd el, mert most érett meg a helyzet arra, hogy a lehető legjobb eredményekkel járó dolgot válaszd. A hétvégén lazíts és vedd bele magad valamilyen alkotótevékenységbe. Nem számít, milyen az időjárás, feltétlenül mozdulj ki otthonról egy hétvégi kirándulás erejéig.

NYILAS

Ezen a héten a rád jellemző tüzesség és aktivitás valahol elvész, és meglepően visszahúzódóvá, nyugodttá válsz, ami sokakat meglephet. Néhány dolgot viszont mindenképpen el kell intézned, így végy erőt magadon, és gyorsan legyél túl rajtuk, ha kell, kérj segítséget. A hétvége szerencséire már sokkal alkalmasabb leszel arra, hogy lazíts, és arra fordítsd az idődet, amire te szeretnéd!

BAK

A most következő napok a lassulás és a visszafogottság idejét jelenthetik, de ez ne ijesszen meg. Ideje kicsit hátradőlni, és átgondolni, hogy mit is szeretnél tenni, emellett ne feledd, hogy bizonyos dolgok nem tűrnek halasztást. Feltétlenül tedd meg azokat a lépéseket, amelyeket a múlt héten még halogattál, mert a körmödre éghet a munka! Jusson eszedbe – nincs lehetetlenség, csak tehetetlenség!

VIZÖNTŐ

Bár az őszi időszak nem tartozik a kedvenceid közé, most mégis nagy dolgok vannak kialakulóban. Ezen a héten kitűnő ötleteid támadhatnak. Írj, fess vagy rajzolj, alkoss, mindegy, de ambícióidnak most engedj szabad teret. Csofáló dolgokkal örvendeztetheted meg önmagad. Ha van olyan kézműves tevékenység, melyet még sosem csináltál, akkor itt az ideje!

HALAK

Alig haladsz a feladataiddal, leginkább azért, mert sokan téged találnak meg bánatukkal, s nem akarsz senkit elküldeni. Viszont új baráti kapcsolatok kialakítására rendkívül alkalmasnak mutatkozik ez a hét. Ne feledd, hogy néha újítani kell, s nemcsak a baráti kapcsolatok terén, hanem az otthonod tájékán is. Ne hajtsd túl magad, inkább rendezd a gondolataidat! A rohanás most nem kifizetődő.

Győzd le a pattanásokat házilag!

Kamaszkorban a legtöbb problémát az arcunkon lévő pattanások okozzák. Sokan, főként a zsíros bőrűek, soha nem tudnak teljesen megszabadulni a szemtelen és hivalkodó pöttyöktől. A szépségipar rengeteg kenceficét kínál, amelyek látványos javulást ígérnek, de lássuk, hogy mit tehetünk a pattanások elűzése érdekében hagyományos, otthoni, s főként olcsóbb módszerekkel?

Élesztős pakolás

Egy csipetnyi élesztőt keverj kevéske tejbe. Tégy bele reszelt uborkát, annyit, amennyiből pépes állagú elegyet kapsz. Tedd fel a pakolást az arcbőrödre, s hagyd hatni 10-15 percre.

Kamillás borogatás

Ha már szinte lángol a képed a sok gyulladt pattanástól, akkor készíts kamillás borogatást! Forró vízbe áztass egy evőkanál kamillavirágot, várd meg, amíg egy kicsit kihűl, majd meríts a főzetbe egy ruhazsebkendőt, amit aztán helyezz az arcodra 5-10 percre.

Fokhagyma és fogkrém

Vágj fel egy fokhagymagerezdet apró karikákra, majd dörzsöld be velük a pattanásaidat. Ha végeztél a művelettel, nyomj rájuk kevés fogkrémet. A fokhagyma azért jó, mert fertőtleníti (ha nem bírod

elviselni a szagát, használhatsz citromlevet is), a fogkrém pedig a leszáritásban segít.

Tiszta szesz

A gyógyszerárakban vásárolhatsz magas százaléku alkoholt. A 70%-os már sokat segíthet a fertőtlenítésben. Mártozass bele vattát, s alaposan töröld át vele az arcodat! Előtte moss arcot szappannal, hogy eltávolítsd a már meglévő szennyeződések a bőrödről.

Amit kerülni kell!

A hosszú távú eredmény érdekében sajnos csökkentened kell a csokoládé, az olajos magvak, a chips, a sajt, a pattogatott kukorica és az ízesített joghurtok fogyasztását. Minden nagyon ártalmas a bőrre, aminek magas a cukor-, olaj- vagy zsírtartalma.

Az igaz barát nyolc jellemzője

Milyen egy jó barát? Igaz barátságok spontán, de hosszabb idő után is köthetnek. Íme néhány dolog, amire érdemes kamaszként, s a későbbi éveidben is odafigyelned.

1. Az igaz barát mindig őszinte hozzád

Nem kell, hogy életetek minden egyes pillanatát megosszátok egymással, de a szándékaitok tiszták kell, hogy legyenek. Ez azt jelenti, hogy mindketten valódi arcotokat mutatjátok egymás felé. Ha valami nem egyértelmű, bátran tisztázzátok egymással.

2. Az igaz barát érdekes, jópofa, egyedi

Nilvánvaló, hisz ez szolgál barátságotok alapjával.

Ami a jópofaságot illeti, nem mindegy, hogyan definiáljuk: lehet valaki jópofa, mert ő a társaság középpontja, mert a helyzetből képes érdekes részleteket kiemelni, vagy mert teljesen egyedi, különleges módon szemléli a világot maga körül.

3. Az igaz barát figyelmes, simulékony

Igaz barátod kitűnő hallgatóság, észreveszi az életedre kiható napi apró mozzanatokat is. Nem gondolatolvasó, mégis képes megmondani, mikor vagy boldog, szomorú, izgatott, rémült, vagy elkeseredett valami miatt. Ha tudja, hogy számodra valami kellemetlen dolgot tett, próbál változtatni a helyzeten, vagy legalábbis beszél róla.

4. Az igaz barát támogat téged és a céljaidat

Persze tisztában van vele, hogy laza vagy, de vajon ő is ilyen? Tudja, hogy mit vársz az életedtől? Az igazán jó barát pontosan tudja, mi az, amitől kiakadsz, s mindvégig melletted áll céljaid megvalósításában. Nem akar megváltoztatni, vagy olyan helyzetbe hozni, amiben kellemetlenül érzed magad, miatta nem veszíthetsz el számodra fontos értékeket.

5. Az igaz barát mindig melletted áll a bajban

Nem fogja lecsapni a kezéről a fiút vagy a lányt, aki tetszik, nem orozza el előled a lehetőségeket, nem akar a hasonmásod lenni. Nem pletykál rólad, nem ront a hírneveden. Ha szükséges, melletted áll, s a lehető legtöbbet igyekszik megtenni érted.

6. Az igaz barát érdeklődik irántad

Minden ember másképp adja a többiek tudtára az érdeklődését. Van, aki látványosan ölelget, van, aki csak szeretettel megsimogat. Az igaz barát gyakran, nyíltan beszél hozzád, tudja, mi zajlik az életedben, s őszinte érdeklődéssel fordul feléd.

7. Az igaz barát mindenkor ragaszkodik hozzád

A hűség az egyik alapvető jellemvonás, ami általában mindenki számára a barátság alapjául szolgál. A hű barát melletted áll, ha kudarcot vallasz, ha leégsz, vagy ha a szüleid elválnak. Iskolaváltás, költözés ellenére a barátságotok továbbra is szoros marad.

8. Az igaz barát önmagadért szeret, még akkor is, ha kicsit lökött vagy

Ha barátságról van szó, az elfogadás és a hűség kéz a kézben járó fogalmak. Igaz barátod végigéli veled változásaidat, tudja, hogyan kell kezelni a hülyeségeidet, a gyenge pontjaidat. Türelmes, még ha nagyot is hibázol, megbocsát neked, ha megbántottad. Pontosán úgy kezel téged, ahogyan te szeretnéd, hogy kezeljenek, még akkor is, ha nem hozod a legjobb formád.

Mozgalmas hét áll a temerini általános iskolások mögött, hisz mind a Községi Művelődési Központ, mind maga az iskolai Gyermekszövetség is gazdag programot kínált nekik. Minden napra jutott a szórakozásból, de a tanulásból is.

Hétfőn kalózzátékot játszottak az alsósok, a felsősöknek pedig irodalmi vetélkedőt szerveztek a magyar nyelvet tanító tanárok. A Diákszemélyiség képviselői fogadáson vettek részt a községi elnöknél, délutánra pedig kiállításnyitó volt a helybeli Művelődési Központ kiállítótermében. Rajzfilm és filmvetítés is volt a moziateremben. Két magyar népmese, a Hüvelyk Panna és az Indul a bakterház került a vászonra.

A legmozgalmasabbnak a keddi és a szerdai program bizonyult, amikor rövidített órákkal folyt a tanítás.

Kedden kreatív napot szervezett a Gyermekszövetség programbizottsága. Gyönyörű munkák születtek az őszi termésekből a kicsik

Gyermekehét a temerini Kókai Imre Általános Iskolában

és a nagyok csoportjában egyaránt. A legszebbeket a csütrötöki töknapok tiszteletére szervezett kiállításon is láthatta a nagyközönség.

Már harmadik alkalommal a gyermekehét alatt almanap is volt. Tudományos-művészeti ismeretterjesztő plakátpályázatot hirdettünk a felsős osztályközösségek számára. Poszteren mutatták be az almát, fontosságát, azt, hogy hogyan látják ők ezt a nagyon egészségesnek számító gyümölcsöt. Azóta szebbnél szebb munkák díszítik iskolán folyosóit.

Uzsonnára almát ettünk, a 7. és a 8. osztályosok képviselői pedig a szakácsnéitől, Mirjana Ivanković tanárnőtől és az iskola pszichológusától, Bori Máriától az almasütés csínját-bínját sajátították el, a 8. c osztály pedig gyümölcslátásával tölte meg a bendőjét. Pont 12 órakor almaevő verseny volt az 5. és 6. osztályosok számára, Szivér Béla igazgató vezetésével. A három első helyezett almaérmes lett. Gyönyörű almadíszek is készültek almából és más természetes anyagokból. Csütrötökön játékos fogadás volt az elsősök számára, amikor kézbe kapták a Szerbiai Gyermekbarátok és Gyermekszövetség emléklapját és kitűzőjét. Pénteken nagy jelmezes felvonulással, koncerttel fejeződött be a gyermekehét Temerinben. Befejezésül a felsősöknek természettudományi kvízt szerveztünk

Kifáradtunk, de várjuk a jövő évi gyermekehétet!

B. M.

Az udvarnoki iskola magyar kisdíjakjai színes műsorral emlékeztek meg a népmese világnapjáról. Mesedélután tartottak, melyről fotókat is készítették.

SZABADKA

A Đuro Salaj iskola tanulói gazdag programot állítottak össze a gyermekehét alkalmából. Beszélgettek a gyermekek jogairól, ellátogattak a Városi Múzeumba, a vasútállomásra, a tűzoltókhoz. A sportnap keretében ötletes stafétajátékokban versenyeztek. A hetet az el nem maradó maszkbál zárta. – **Fleis Szabolcs, 4. c osztály, Đuro Salaj iskola**

Egy lengyelországi rajzpályázaton, melynek témája a Gyermek és a kutya volt, Jenei Dorina, iskolánk tanulója elismerő oklevélben részesült. Az ünnepélyes díjátadásra Újvidéken került sor a gyermekehét rendezvényein belül. – **Lőrincz Izabella, 4. c osztály, Đuro Salaj iskola**

ZENTA

A Delta Generali Biztosító által szervezett Alma és citrom elnevezésű közlekedési akció képviselői voltak: Répás Réka, Kovács Anikó, Gyetvai Márton és Krezsó Krisztián az Emlékkiskola 5. b osztályából. A gépjárművezetőket, akik betartották a közlekedési előírásokat, piros almával jutalmazták, a szabálytalanul közlekedőknek (pl. aki nem kapcsolta be az övet stb.) citromot adtak. – **Kovács Anikó, Krezsó Krisztián, 5. b osztály, Emlékkiskola**

Az Emlékkiskola 5. c osztályából öt tanuló vett részt a Nestle-kupa futóversenyen. Balázs Szlagyana, Dukai Béla, Heinrich Dominik, Milanović Časlav és Fekete Edina szép eredményt értek el a megmérettetésen. – **Fekete Edina, 5. c osztály, Emlékkiskola**

Kálmán Margaretta, az Emlékkiskola 5. b osztályának tanulója Belgrádban a nemzetközi rézfúvósok hangversenyén zeneiskolás barátnőjével, Fényszáros Krisztiánával kürttel mutatkozott be. A megmérettetésen első helyezést érték el. – **Kálmán Margaretta, 5. b osztály, Emlékkiskola**

Az Emlékkiskola 5. c osztályának két tanulója, Törteli Dóra és Törteli Judit Szlovákiában járt a zentai Pitypang néptáncsoporttal. Zseliz városában a Kincso néptáncsoport 15. születésnapjára rendezett fesztiválon mutatkoztak be. Két koreográfiával léptek fel, a műsor nagy sikert aratott. – **Törteli Judit, 5. c osztály, Emlékkiskola**

Gyetvai Márton, az Emlékkiskola 5. b osztályának tanulója szeptemberben sikeresen szerepelt három birkózóversenyen: Soltvadkerten (Magyarország), a zentai Vukov-emlékversenyen és Szlovákiában, Kolárovoiban. A versenyekről két bronzérmel és egy ezüstérmel tért haza. – **Gyetvai Márton, 5. b osztály, Emlékkiskola**

Bízhatsz a barátnődben?

1. A megismerkedésetek első pillanatától fogva barátnők vagytok. (+3)
2. Fokozatosan alakult ki köztetek a bizalom, sokat tettetek azért, hogy barátok legyetek. (+5)
3. Bármikor nyugodtan kettesben hagyhatod a barátoddal, soha nem vetne rá szemet. (+7)
4. Előfordul, hogy inkább más barátnőivel találkozik, velük megy bulizni, és téged nem hív. (-3)
5. Ha kapna ajándékba egy pólót, ami neki szűk, de éppen a te méreted, akkor neked adná. (+4)
6. Mindig kifaggat arról, ki tetszik neked, és ezeknek a fiúknak ő is igyekszik a közelébe férközni. (-3)
7. Cikiznek az osztályban – ő biztosan kiáll melletted, megvéd, visszaszól a röhögőknek. (+4)
8. Szuper cuccokban jár, de neked nem árulja el, hol veszi őket. (-3)
9. Vigyáznod kell, mit mondasz neki az ismerőseitekről, mert néha épp az érintettől hallod azt vissza. (-5)
10. Ha ő jobban áll valamelyik tantárgyból, mindig számíthatsz a segítségére. (+3)
11. Néha nem veszi fel a mobilját, akkor sem, ha SMS-t küldesz neki, hogy fontos lenne. (-5)
12. Hívhatod, ha baj van, akár éjszaka is, sohasem utasít el, mindig visszahív. (+6)
13. Előfordult, hogy hazudott neked, és ezt mástól tudtad meg. (-6)
14. Ha tud egy jó buliról, szól neked, nehogy kimaradj belőle. (+3)
15. Gyakran indok nélkül lemondja a találkozóitokat. (-3)
16. Ha a barátoddal vagy, sokszor tart veletek. Ilyenkor mindig szép cuccokban van. (-7)

**Méltó a bizalmasdra,
vagy nem sokra becsüli
a barátságotokat? Add
össze az igaz állítások
pontszámait!**

Értékelés

+20 és +35 pont között:

Igaz barát!

Ugye nem is kételkedtél benne igazán? Ő biztosan méltó a bizalmasdra! Ügyelj arra, hogy megőrizd a barátságotokat. Ő az, aki inkább leharapná a nyelvét, mint hogy akár a legkisebb titkot is kifecsegye. Ha neked fáj valami, az neki is fáj. Ritka kincs van a kezében, vigyázz rá: ilyen barátnő nem terem minden bokrban!

Tipp: Lepd meg őt valamivel, csak úgy, minden különösebb alkalom nélkül, hogy érezze: szereted őt, fontos neked!

+16 és +19 pont között:

Inkább csak haver!

Elképzelhető, hogy inkább csak haverok maradtok. Ez a kapcsolat nem reménytelen – de azért ne tedd tűzbe érte a kezdet. Néha fontosnak tűnsz a számára, de ez nincs mindig így. Ha nem figyel rád, ha nem áll ki melletted, az jelentheti azt, hogy ő nem akar barátságot. Ha megbánt, azt mindig jelezd neki!

Tipp: Légy nyitott, de kritikus. Figyeld a jeleket, így majd el tudod dönteni, hogy kiből bízhatod meg, ki az, aki igazi barát. Légy nyitott mások felé is, ne csak ő legyen körülötted!

-35 és +15 pont között:

Nem nevezhető barátnak!

Ahogy ez a lány viselkedik veled, az nem utal baráti érzelmekre. Ne reménykedj semmi jóban! Többé ne oszd meg vele a titkaidat, mert csak bajod lesz belőle! Egy barátságban az a minimum, hogy nyugodtan megbízhat a másikkban. Ahol ez nem valósul meg, az már nem is barátság – nyugodtan vess véget neki!

Tipp: Nézz körül!! Sok olyan lány van, aki szívesen barátkozna veled – engedd őket közelebb magadhoz!

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas!

Tizenöt éves vagyok, és az utóbbi időben nagyon egyedül érzem magam, és sokat sírok. Boldogtalanságom oka az, hogy minden lánynak az osztályomból már van fiúja, csak én vagyok pár nélkül. Sokszor úgy tűnik, hogy sosem találom magamnak fiút, és örökre egyedül leszek. Szerintem minden problémám okozója az, hogy eléggé magas és kövér lány vagyok. Én vagyok a legmagasabb az osztályban a fiúk és a lányok között is. Tudom, hogy ez öröklődő dolog, mert anyukám és a nővérem is kövérek és magasak. Már neki is láttam, hogy lefogyjak néhány kilót, a testmagasságomhoz viszonyítva 11 kiló fölöslegem van. Megváltoztattam az étrendemet, nem eszek kenyeret meg édességet, de ennek ellenére a kilók nagyon lassan olvadnak. Úgy tűnik, hogy semmi sem történik. Van-e valami gyorsabb megoldás arra, hogy az ember leadja azt a néhány kiló fölösleget, és megoldódjon a problémája. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek?!

Szendi”

Válasz:

Kedves Szendi!

Serdülőkorban igencsak óvatossá kell lenni a különböző diétákkal. Úgy gondolom, hogy a kenyér és az édességek elhagyása rövid időre segíthet, de csak akkor, ha rendszeresen tornáznál, mozogsz is hozzá. Azonban ezt csak rövid időre teheted, mert a fejlődő szervezetnek minden tápanyagra szüksége van: szénhidrátokra, fehérjékre, zsírokra, vitaminokra, ásványi anyagokra. Vagyis: ha nem megfelelően táplálkozol, és a szervezeted, az agyadban lévő agyközpont, azt észleli, hogy „koplal”, úgy irányítja a viselkedésedet, hogy megvédje magát, és bevigye a megfelelő anyagokat. A koplalás elleni védekezési program eredményét jojo-effektusnak nevezik. Tehát leadsz valamennyit a testsúlyodból, de idővel visszahízod, és még egy kis ráadást is fölszedsz. Ezért jó lenne, ha szakemberhez, orvoshoz, nutricionistához fordulhatnál tanácsért, hogy testre szabott étrendet állítson össze a számodra. Ha erre nincs lehetőség, akkor az étkezési piramist használd segítségül, hogy anyuval együtt megtervezzétek a számodra legmegfelelőbb étrendet, így a szervezeted megkapja majd mindazt, amire szüksége van. Kenyeret és édességet is kell enni, csak nem mindegy, hogy mit. Ne feledd: az étrendet az öt alapélelmiszer-csoportból kell összeállítani (gabonafélék, zöldségek, gyümölcsök, húsfélék, tej és tejtermékek, zsíradékok). A fiatalokkal foglalkozó szakorvosok azt ajánlják, hogy gyakran, napi hat-hétszer kell étkezni, de egyszerre csak keveset és lassan szabad enni. Ez csökkenti az éhségérzetet, és jobban alkalmazkodik a bioritmushoz is. Lassan kell enni, jól megrágni, mert a központi idegrendszer körülbelül húsz perc múlva jelzi a jóllakottságot. A kövér emberek általában gyorsan esznek, mire ez a jelzés megérkezik, már többet is fogyasztottak a kelleténél. A kövér gyerekek még meg kell tanulnia a különbséget tenni az éhségérzet és az étvágy között, valamint a rendszerességet. A napi ritmus kialakításával megelőzhető a teljesítmény és a koncentráció csökkenése is, amelyet például a vércukorszint esése okozhat üres gyomor esetén vagy sportolás után. És ami még fontos, az étkezési napló vezetése! Tehát, tervezd meg az étletedet, étkezéssedet. Változtass a mozgási szokásaidon (nézd meg az alábbi két piramist!), kapcsolódj be valamelyik közös mozgásprogramba (ha van nálatok tánc, fitness, úszás stb.), és ha rendszeres és kitartó vagy, az eredmény is nemsokára látható lesz. Növekszik majd az önbizalmad és a fiúkkal való viszonyod is más lesz.

(rezisztencia = ellenállás, ellenálló képesség)

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok, és szerelmes egy 14 éves fiúba. Örültem szeretem, de nem merem neki megmondani. Amikor a suliba megyek, mindig köszön és mosolyog rám. Mit tegyek, hogy az enyém legyen? Előre is köszönöm a választ!

Mici”

Válasz:

Kedves Mici!

Először is tisztázd le magadban, hogy az emberek, a fiúk és a lányok, nem tárgyak és nem „szerezhetjük” meg magunknak őket. Jó lenne találnod egy találkozó kifejezést. Például: hogyan boldogítsam magamba, hogyan figyeljen fel rám mint csajra, hogyan köthetném le a figyelmét... stb. Ha találsz még jobb kifejezéseket, írdátok meg nekünk is. Ha mosolyog rád és köszön, az már azt jelenti, hogy a kapcsolatteremtés megtörtént. Amit megtehetsz, hogy te is visszaköszönsz és visszamosolyogsz rá. Az iskolába vezető úton és az iskolában is számtalan alkalom van a találkozásra, mosolygásra, köszönésre, beszélgetésre. Segíthetnek a közös ismerősök, akiket keresztül közelebből is megismerhetitek egymást. Jó alkalom erre a küsszünet, nagyszünet, sportesemények, szakszabotok, a helyi művelődési egyesület stb. Ha kedves vagy, mosolygós, nem viselkedsz toladokóan és erőszakosan, biztos, hogy szívesen beszélget majd veled a fiú. Hogy akar-e töled többet vagy sem, sajnos, csak az égiek tudják. De az biztos, hogy a barátsággal is sokat kaphatsz tőle.

„Kedves Bori Mária és a Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok, és már egy éve szeretek egy velem egykorú fiút. Az osztálytársamról van szó. Nagyon rendes velem, mosolyog rám, segítőkész, kedves fiú. Mindenről lehet vele beszélgetni, jó barát volt mindig, de én most már többet szeretnék, mert többet érzek iránta, mint a barátság. Nem tudom, mit érez ő irántam, de nem merem megpendíteni ezt a témát, mert nem tudom, mi lesz velem, ha elutasít vagy kinevet. Be merjem-e vallani neki az érzéseimet? Mit tegyek? Tanácstalan vagyok.

Szuzi”

Válasz:

Kedves Szuzi!

Egy kedves, segítőkész, fiúval van dolgod, aki jó beszélgetőtárs és jó barát. Nem tudom a beszélgetéseitek során mennyire voltak az érzelmek, a szerelem, a szimpátiák a téma. Milyen lányok tetszenek neki, és milyen fiúk tetszenek neked, mit szeret a lányoknál, és még sorolhatnám a dolgokat, amelyekből megláthatod, hogy irántad mit érez, és rólad hogyan gondolkodik, milyen szereped van az életében. Ha valaki nagyon tetszene neki, érdeklődne iránta, azt már régen észrevetted volna te is, de a többiek is az osztályban. Ne feledd, a barátság és a szerelem egy töről fakad, és ahhoz, hogy valaki a barátod legyen, szeretetre is szükség van. Ha megtudtad, hogy van-e szimpátiája, és ha nincs neki senkije, mond meg neki, hogy milyen jól érzed magad a társaságában, és hogy nagyon szeretsz vele beszélgetni. Ajánld föl neki, hogy menjetek el cukrászdába, moziba (ha van). A többi (sajnos!), a fiú válaszára függ. Megtörténhet, hogy mégsem vagy az esete, vagy éppen még nem foglalkoztatja a szerelem és a járás kérdése. Abban az esetben ne búsulj sokáig, mert biztos, hogy az életben nagyon gyorsan felbukkan majd egy új fiú, aki igencsak megdobogtatja majd a szívedet.

A macska

Volt egyszer egy öregember s egy öregasszony, s volt nekik egy fiók. Az öregember igen zsugori volt, folyton csak a pénzgűjtésen volt a gondolatja. Gyűjtött is rengeteg sok pénzt, hanem egyszer csak beteg lett, lefeküdt az ágyba, többet nem is kelt fel: meghalt.

Az öregember halála után egy éjjel azt látta álmában a fiú, hogy hozzá jött egy ismeretlen ember s mondotta neki:

– Meghalt az apád, most már az egész vagyon a tiéd, mert az anyád is nemsokára meghal. A vagyon felét igaztalan úton kereste az apád, azért a felét a szegényeknek kell adnod, a másik felét pedig a tengerbe dobnod. Ha azonban a tenger színén valami fenn marad a vagyonból, akár ha csak egy darab papiroska is, azt halászd ki s őrizd meg jól!

Ezt mondván, az ismeretlen ember eltűnt, a fiú pedig felébredett. Elgondolta a csudálatos álmot s erősen elszomorodott. Hát mit fog ő csinálni, ha vagyonának a felét a szegényeknek kell adnia, felét pedig a tengerbe dobnia. Sokáig gondolkozott, tűnődött, de végre is azt határozta, hogy úgy tesz, amint az az ismeretlen ember tanácsolta.

Ahogy eltemette az apját, a vagyonának a felét a szegényeknek ajándékozta, a másik felét pedig kivitte a tengernek a partjára s beledobta. Egyszeribe elsüllyedt a tengerbe, amit beledobott; csak éppen egy összegöngyölgetett papiroska maradt a tenger színén. Ezt kihalászta, aztán kigöngyölte s íme: volt benne hat shilling.

– Hát én ezzel a hat shillinggel mit csináljak? – búslakodott magában a fiú. – Milyen nagy vagyonom volt, s most lám, csak hat shilling minden gazdagságom!

De hát hat shilling is valami: szépen betette a zsebébe s hazament.

Alig ért haza, beteg lett az édesanyja is, az is ágyba került, egy-két nap múlva meg is halt. Mikor aztán az anyját eltemette, nagy búval-bánattal elindult világgá. Ment, mendegélt, beért egy erdőbe. Ottan ért egy szegényes kunyhóhoz, annak kopogtatott az ajtaján. Egy öregasszony nyitott ajtót.

– Édes öreg néném, adjon szállást nekem – kérte a fiú. – Engedje meg, hogy maradjak itt éjszakára. De azt előre mondom, hogy a szállásért nem tudok fizetni.

– Jól van – mondotta az asszony –, csak maradj itt, fiam. Nem kell fizetned a szállásért.

Azzal bement a fiú, az öregasszony leültette, még vacsorát is adott neki.

A kunyhóban csak két asszony s három férfi volt, más senki. Ezek úgy egymás között beszélgettek, de nem sokat. Ültek, üldögéltek egy helyben s igen csendesen viselkedtek. Aztán látott még egy szürke kicsi állatot a fiú. Ilyet ő még sohasem látott. Nem tudta: mi lehet.

– Miféle állat ez? – kérdezte a háziakat.

– Ez macska – felelték azok.

– Ejnye, de szeretném megvenni, ha eladó volna s nem lenne drága. Mi az ára?

– Hat shillingért neked adhatom – mondotta az öregasszony.

A fiú nem alkudott, kivette a papirosból a hat shillinget, lefizette a macska árát, aztán lefeküdt s elaludt.

Másnap elbúcsúzott a házbeliektől, a macskát a köpönyegébe rejtette, s úgy indult tovább. Ment, mendegélt egész nap, erdőkön, pusztaságokon át, s estére egy tanyahez ért. Kopogtatott az ajtón, s a kopogtatásra egy öregember lépett ki: ez volt a ház gazdája. A fiú szállást kért, de megmondta előre, hogy nem tud fizetni; ám az öregember jó szívvel adott szállást. Bevezette egy szobába, ahol volt két asszony, két férfi. Ott a fiú leült, beszélgettek egymással. Egyszer aztán, mit gondolt, mit nem: a köpönyege alól kieresztette a macskát, s hej! lett szörnyű nagy csudálkozás. A házbeliek közül soha senki eddig nem látott macskát. Adtak neki jó vacsorát, aztán ágyat vetettek, aludt reggelig, s reggel, amikor újra útra kelt, azt tanácsolták neki a házbeliek: menjen el a királyhoz, az igen jó ember, hátha segít rajta. Ment is egyenesen a király városába, ottan is a király palotájába, s éppen akkor talált belépni a palotába, amikor a király s a fő-fő udvari emberek az asztalnál ültek.

Köszönt illendően a fiú, a király fogadta, de szeme-szája tátva maradt a fiúnak, mert im a király szobája telistele volt valami kicsi állatocskákkal; s azok a kicsi állatocskák köröskörül szaladgáltak, majd leverték egymást: annyian voltak. Aztán felugráltak a királynak az asztalára, bele a tálakba, a tányérokba: sem a király, sem az emberei nem tudtak enni tőlük, annyira alkalmatlankodtak. Nemcsak alkalmatlankodtak, de az ételnek a javát meg is ették, mind a legjobb falatokat. Hiszen, ha még csak ez lett volna, de összevissza marták a királynak s az embereknek a kezét. Csak úgy csurgott a vér a királynak meg azoknak a nagy uraknak a kezéről. Ott állottak körül az inasok, állottak

meg szaladgáltak; ütötték-verték, kergették azokat a kicsi állatocskákat, de nem bírtak velük.

Nézte, nézte a fiú ezt a csudát, azután kérdezte:

– Hát ezek miféle állatok?

– Ezek bizony, fiam, patkányok – mondotta a király. – Már sok-sok esztendeje, hogy meglátogatnak engem; nincsen tőlük nyugodalmam s nem tudom semmiféleképpen kipusztítani őket.

Abban a pillanatban, hogy ezt a király mondotta, kiugrott a fiú köpönyege alól a macska. Hej, Istenem, Istenem, lett erre szaladás összevissza! Egymásután fogdosta el a patkányokat a macska; egy szempillantás múlva százával hevertek a szoba földjén. S akit meg nem fogott, az meg eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Bezzeg csudálkozott a király, de még az udvari emberek is, hogy miféle csudaállat lehet ez. Kérdezték is a fiút:

– Hát ez miféle állat, fiam?

– Ez bizony, macska – felelte a fiú. – Most vettem hat shillingért.

– Na, fiam, az Isten hozott ide téged! – mondotta a király. – Szerencsés ember vagy! Kérj magadnak, ami csak tetszik: mindent megadok. Akarod, hogy az első miniszterem légy? Vagy a leányomat veszed feleségül? Vele neked adom fele királyságomat.

Mondotta a fiú:

– Ha már választanom szabad, felséges királyom, akkor én a leányát választom s vele fele királyságát.

Egyszeribe nagy lakodalmat csaptak, közben a fiú követet küldött azokhoz az emberekhez, akikől a macskát vette, azokat is elhozatták a palotába, ottan is tartották halálukig, nem volt többet semmi gondjuk. Éltek vígan, boldogan, mind ahányan voltak.

Itt a vége, fuss el véle!

(Izlandi mese)

Ha még nem sportolsz valamit, vagy már nem szívesen üzöd jelenlegi mozgásformádat, akkor mindenképpen olvasd el ezt a cikket. Segítünk megtalálni a hozzád leginkább illő sportot!

Kapd fel a nyúlcipőt!

A futást sokan szeretik, olcsó, egyszerű sport, amit szinte bárhol csinálhatunk. Viszont szakemberek egybehangzó véleménye szerint a legideálisabb mozgásforma heti 5 napon fél-egy órás gyaloglás. Ha már a kondíciód javult, gyorsíthatsz a gyaloglás tempóján, majd egy hosszú, fokozatos rászoktatás után elkezdhetsz futni. Célszerű, hogy beszerezz egy jó futócipőt, mert így kevesebb veszélynek teszed ki a bokádat.

A bicaj is kiváló választás

Ha nem lenne szimpatikus a futás, akkor egy másik népszerű sportot választhatsz, a biciklizést. A biciklizés az egyik legkiválóbb sport- és szabadidős tevékenység is egyben.

ZSIBONGÓ

Milyen mozgás illik hozzád?

Főleg a láb- és a farizmokat fejleszti, bár kis-mértékben a felsőtestet is megdolgoztatja, hiszen valamivel kormányozni is kell.

Csobbanás...

Ha nem a szárazföldi sportok híve vagy, akkor ott van a népszerű úszás. Az egyik leg-hatékonyabb mozgásfajta, hiszen az összes izmot egyszerre mozgatja meg. Túlsúlyosan és gerincproblémásan is úszhatsz, hiszen nem terheli sem a gerincedet, sem a lába-dat túlságosan. Javítja a rugalmasságot és a testtartást.

Ha kerekesebb formákra vágysz

A legtöbb labdajáték hatalmas népsze-rűségnek örvend mindenhol, és főleg a ka-rizmokat, illetve a lábadat erősíti. Nemcsak az izomzatod fejlődik általuk, hanem a csa-patszellemed, kitartásod és önuralmad is, emellett a csapatsportok tökéletes szórako-zást is nyújtanak.

A művészibb, jó ritmusérzékűeknek a tánc való. Rengeteg formája létezik, de akár párban, akár egyedül táncolsz, a tánc min-den izmodat megmozgatja, erősíti, formálja, és nagyszerű szórakozás is.

Lovaglással a jobb „futóművekért”

Ha szereted az állatokat, akkor a lovag-lást neked találták ki! Összhangban mozog-ni a lóval, megtartani és irányítani őt igazi művészet. Bár a filmekben, vagy akár csak egy külső szemlélőnek könnyűnek tűnhet, hiszen „úgyis csak ülni kell rajta”, a valóság-ban ez korántsem így van. Ha valaki kiváló-an megtanult lovagolni, sokévi munka áll

mögötte. Kint vagy a szabad levegőn, ami alapjába véve már nagyon jó, de az állat sze-retete, meghozhatja számodra a lelki egyen-súlyt. A lovaglás kiválóan formálja a feneket, a combokat, a vádliat, a hasadat, illetve a karodat is.

Ha már végképp nem megy semmi sem...

Ha otthonülő típus vagy, akkor is mo-zognod kell! Hogy otthon is végezhesz valamilyen mozgást, ajánlatos az ugrókö-telezés. Ehhez a sporthoz nem árt egy kis állóképesség, illetve ritmusérzék, bár akkor is érdemes elkezdened, ha épp ezeknek a híján vagy, hiszen nagyon fejleszti ezeket a képességeket. Az ugrókötelezést nemcsak ugrálva, hanem lépegetve is végezheted. Ha súlyosabb vagy az átlagnál, inkább lé-pegess, míg ha egyébként gyakorlott vagy a mozgásban, nyugodtan ugrálj. Fontos, hogy ne a betonon, hanem inkább fűvön vagy balesetmentes szőnyegen végezd a gyakorlatokat. Nyugodtan feldobhatod az edzést keresztmozdulatokkal, láb alatti gya-korlatokkal, fekvőtámasszal.

Tízperces tippek az egészségedért

Mindenki szeretne egészséges lenni, ám nagyon sokan rengeteg kifogással állnak elő, ha ezért tenni is kell valamit. A leggyakoribb az időhiányra való hivatkozás. Pedig elég 10 perc odafigyelés, hogy javíts az egészségeden.

Tudtad, hogy csak az emberek 3 százalé-ka él teljesen egészségesen? Ez nem megle-pő, ha tisztázzuk, mit is jelent az egészséges életmód. Szakértők szerint az egészséges életmód négy fő kritériummal jellemezhe-tő. Ezek pedig a rendszeres testmozgás, az egészséges táplálkozás, az egészséges test-súly és a dohányzásmentesség. Azonban napi 10 perc odafigyeléssel sokat javíthat-sz a statisztikán.

Mire elég 10 perc? Többre, mint gon-dolnád. Íme egy sor olyan dolog, amivel je-

lentős időráfordítás nélkül is egészségesebb lehetsz.

1. Ébredj 10 perccel korábban – hidd el, rémisztőbben hangzik, mint amilyen való-jában.
2. Moss fogat (rendszeresen)!
3. Reggelizz (egészségesen), vagy tegyél el egy csomag zabkekszet!
4. Csomagolj mellé egy üveg vizet is!
5. Állj ellen a kísértésnek, és ma ne egyél édességet!
6. Ne lógj teszióráról!
7. Moss kezét – legalább evés előtt!
8. Ebédre halat vagy szárnyast válassz, salátával!
9. Suli után sétálj egyet!
10. Lift helyett a lépcsőt használd!
11. Egyenesítsd ki a derekad!

12. Nyisd ki az ablakot!
 13. Vegyél egy mély lélegzetet!
 14. Csinálj 15 felülést!
 15. Tedd le a távskabélyzót, és állj fel, ha csatornát szeretnél váltani a tévén!
- Olvasd végig a listát, és láthatod, ezen dolgok egyike sem vesz el sok időt. Bármelyiket is iktatod be a napirendedbe, máris tettél egy lépést az egészséged érdekében.

Anagramma

		SZ		

JÓNÁS

KÖRÖS

ROVÁS

SZŐRME

KOSÁR

GYANU

SÉRTŐ

AMODA

EZÜST

MÁSOL

LAKÁS

A szavak betűit rakd más sorrendbe, csak vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj. Ha jól csináltad, akkor a jövőbeni civilizációval foglalkozó tudományág nevét kapod a kiemelt oszlopban.

Lóugrásban

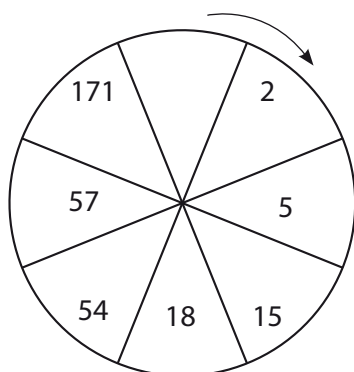
1

A	N	B
Ó	T	S
Á	R	I
S	NY	V

2

A	Z	Ó
E	NY	A
E	D	G
É	R	H

A lóugrás szabályai szerint fejtsd a rejtvényt. Az első ábrában egy vajasági író, a másodikban egy regényének címe rejtőzik.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

5-ből 6

	N	N	A
	Ó	R	A
	L	D	I
	A	T	I
	L	G	A

Öt női nevet kapsz, ha kipótolod egy-egy betűvel a sorokat, a hatodik név a kiemelt oszlopban alakul ki.

Hiányos számsorok

a 1 4 9 1 8 3 2 = 39

b 4 4 3 8 1 9 2 = 10

A számok között hiányoznak a műveleti jelek, rakd ki őket úgy, hogy a feladat elvégzése után az egyenlőségjel melletti számot kapd eredményül.

A 29. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– De hát nekem nincs is két fejem.

Betűrejtvények

1. orangután, 2. elefánt, 3. teknős, 4. gepárd

Szókihúzó

Spanyolország

Játék a betűkkel

1. Gion (Nándor)

2. Lovas (Ildikó)

Se eleje, se vége

Norvégia, Ausztria

Kitöltőcske

szőlő

Csattanó a lóugrásban

De nem autóval

A 28. skandináv rejtvény megfejtése

KAKUKKFŰ, GYÖMBÉR, SÁFRÁNY, MAJORÁNNA,

KAPOR, SÁFRÁNY

Könyvjutalmat kap

Lajcsák Huanita, Majdán

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

UTAZZ VELÜNK!

Kaposvár

Története egy, a történelemben is szerepet játszó, nagy múltú városé, amely már a Krisztus előtti időkben lakott hely volt, benépesítették kelták, volt a Római Birodalom provinciája, vármegyeközpont és török nahije, majd a polgári fejlődés helye. Csokonai Vitéz Mihály és Berzsenyi Dániel életművének egy-egy szakasza, illetve az utóbbi költő esetében: leghosszabb korszaka (1804–1836) kötődik a vidékhez, azaz Somogyhoz. Csokonai 1799. május 26-ától 1800. február 17-éig a csurgói Református Gimnázium tanára volt, itt fejezte be Dorottya című vígposztját, amelynek alcíme is sejteti komikus-gúnyos hangvégtelét: *A dámák diadala a Fárságon*. Csurgó Somogy megye legnyugatibb városa, közel az országhatárhoz. A magyar felvilágosodás legjelentősebb költője helyettes tanári állást kapott itt, a fáma szerint a hütlenné lett, azaz máshoz feleségül adott kedvese, Vajda Júlia, azaz Lilla miatt áll bosszút vénlánycsúfoló eposzával a női nem felett. Persze az irodalmi működések korántsem egyszerűsíthetők így le. Kaposvárot a 18. században épült az a késő barokk stílusú ház, amelynek emelete szecessziós stílusban készült a 19. században, s amelyet ma Dorottya Háznak neveznek, s ahol hagyományosan a farsangi multságokat rendezik. Berzsenyi Dániel (1776–1836) niklai birtokain gazdálkodott és írta csodálatos költeményeit. Kúriája ma múzeum, udvarában még áll egy gesztenyefa, amelyet saját kezűleg ültetett.

1061-ben Atha (Ottó) Somogyi ispán Kaposszentjakabon bencés apátságot alapított. A felszentelésen maga Salamon király és Géza herceg is részt vett. A 14. század közepén a Rupoli család Újvár néven várat épít, amely először 1359-ben bukkan fel az oklevelekben. E két középkori épület maradványai ma is láthatóak, bár a századok során véghezvitt várrombolások következtében az utóbbinak csak kevés nyoma maradt fenn a Vásártéren. Ugyanakkor Kaposvár építészeti

szempontból jelentős hely, nemcsak a térségben, hanem Európában is; késő barokk stílusban épült, de különösen szecessziós és eklektikus építészeti alkotások teszik híressé. Köztéri szobrai, kútjai és díszoszlopai is nevezetese (pl. a rokokó Mária-oszlop a 18. század végéről, vagy a Rippl-Rónai kút, Medgyessy Ferenc alkotása). A kaposvári Csiky Gergely Színház 1911-ben épült fel szecessziós stílusban Magyar Ede és Stahl József tervei alapján. A város már több évtizede a magyarországi színházi élet kiemelkedő helyszíne.

A 19. század végén s a 20. század első évtizedében viszont Kaposvár képzőművészeti élete volt rendkívül intenzív. Galimberti Sándor, Kunffy Lajos, Vaszary János, Rippl-Rónai József, Zichy Mihály munkásságának köszönhetően Kaposvár a magyar festészet egyik központjává lett. A Rippl-Rónai-villa, a festő volt lakóháza a Rómahegyen, barokk eredetű, amelyet a 19. század második felében eklektikus stílusban alakítottak át. Ma múzeumként funkcionál, miként Vaszary János szülőháza, az 1833-ban, klasszicista stílusban épült Vaszary-ház is.

Csokonai Vitéz Mihály *Jövendőlés az első iskoláról Somogyban* című, 1799-ben íródott versében a vidék még a kietlen tudatlanság tere Debrecennel és Sárospatakkal, az iskolaközpontokkal ellentétben. De versének bizakodó hangvétele már sejteti a változó jövő képét, ami be is teljesedett. Sorra nyíltak falvaiban és városaiban a népisiskolák és a gimnáziumok. Ma Kaposvár egyetemi város. 2000. január 1-jén az agrártudományi és a tanárképző főiskolai kar egyesülésével megalakult a Kaposvári Egyetem. A Pécsi Tudományegyetem pedig az Egészségvédelmi Kar tagozatát működteti a városban. Ottjártamkor nemzetközi felnőttképzési konferencia zajlott az egyetem falai között. A legfontosabb tanulsága e konferenciának az volt, miszerint mai világunkban élethosszig tart a tanulás!

Bence Erika

Katy Perry

Teenage Dream

You think I'm pretty
Without any make-up on
You think I'm funny
When I tell the punch line wrong
I know you get me
So I'll let my walls come down, down
Before you met
I was a wreck
But things were kinda heavy
You brought me to life
Now every February
You'll be my valentine, valentine
Let's go all the way tonight
No regrets, just love
We can dance until we die
You and I
We'll be young forever
You make me
Feel like
I'm living a Teenage Dream
The way you turn me on
I can't sleep
Let's runaway
And don't ever look back
Don't ever look back
My heart stops
When you look at me
Just one touch
Now baby I believe
This is real
So take a chance

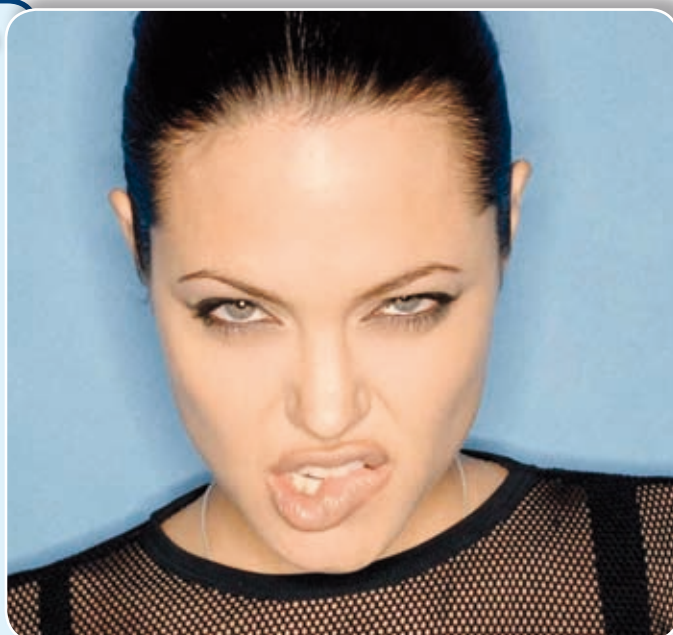
And don't ever look back
Don't ever look back
We drove to Cali
And got drunk on the beach
Got a motel and
Built a floor out of sheets
I finally found you
My missing puzzle piece
I'm complete
Let's go all the way tonight
No regrets, just love
We can dance until we die
You and I
We'll be young forever
You make me
Feel like
I'm living a Teenage Dream
The way you turn me on
I can't sleep
Let's runaway
And don't ever look back
Don't ever look back
My heart stops
When you look at me
Just one touch
Now baby I believe
This is real
So take a chance
And don't ever look back
Don't ever look back
I might get your heart racing

In my skin-tight jeans
Be your teenage dream tonight
Let you put your hands on me
In my skin-tight jeans
Be your teenage dream tonight
You make me
Feel like
I'm living a Teenage Dream
The way you turn me on
I can't sleep
Let's runaway
And don't ever look back
Don't ever look back
My heart stops
When you look at me
Just one touch
Now baby I believe
This is real
So take a chance
And don't ever look back
Don't ever look back

Angelina Jolie nem kér Lázár főztjéből

A Magyarországon tartózkodó hollywoodi színésznő nem reagált Kovács Lázár ajánlatára, állítólag a magánéleti botránya miatt. A sztárséf Fábry Sándor műsorában újságolta el, hogy elküldte szakmai önéletrajzát Angelina Jolie menedzsmentjéhez, mert szívesen főzne a világhírű filmdívára, amíg első saját rendezésű filmjét forgatja Magyarországon. A színésznő három hónapig tartózkodik a szomszédos országban, Máriaremetén bérelt ki egy hatalmas villát, és ott járattja iskolába-óvodába négy nagyobbik gyermekét is. Enni azonban úgy tűnik, hogy nem Kovács Lázár konyháján fog. A „Bradgelina” körül tevékenykedő stáb egyik tagja elárulta, hogy a színésznő menedzsmentje csakis feddhetetlen múltú személyzetet hajlandó szerződtetni, Lázár pedig apasági botránya miatt nem felel meg ennek a kitételnek. Ráadásul a sztárséf főműsoridőben hozta nyilvánosságra, hogy megpályázta az állást, Angelina Jolie körül pedig a diszkréció alapvető elvárás.

Az iskolai erőszak ellen kampányol a két rapper

Egy közös dal erejéig összeállt Eminem és Lil Wayne. A No Love, és a hozzá forgatott klip az iskolai erőszak ellen szól, és egy kisfiú iskolai megpróbáltatásait mutatja be. Amerikában ijesztő méreteket ölt az erőszak, naponta több diák kerül kórházba, iskolában szerzett sérülésekkel. A No love, Eminem új albumán a Recovery-n található meg.

Új albumának sikere után megint a mozikban láthatjuk viszont a fehér rappert. A sztár ezúttal egy drámában kapott komolyabb szerepet. Első filmje, a félig önéletrajzi 8 mérföld után felbukkant a Törtetők egyik epizódjában, majd felkérték, hogy saját magát játssza Adam Sandler Ki nevet a végén? című vígjátékában. Most eljött a nagy lehetőség, hogy ismét bizonyítson, ezúttal a 360 című filmben, amelyben partnerei az Oscar-díjas Anthony Hopkins és Rachel Weisz lesznek.

Viki nem hasonlít karakteréhez

A Jóban Rosszban 15 éves Vay Viktória más, mint a karaktere. A sorozat Magdikájával ellentétben, aki aranyos, kedves, már-már túl jó kislány, Viki köztudottan vagány és szókimondó.

– Nekem unalmas lenne, ha ilyen lennék. Sokat lógok a haverokkal, de tudok éretten is viselkedni. Az idősebb korosztállyal is remekül megértem magamat. Gesztési Karcsival, aki a sorozatbeli apám, nagyon jóban vagyunk. Az ő színészi játéka az én szememben példaértékű – mondta Viki.

A kis színésznőnek három bátyja van, és jól szemügyre vesznek minden fiút, aki a hugicájuk körül legyeskedik.

– Barátom még nincs, korai lenne, habár kisebb kavarások már adódnak. Bátyáim már most mondogatják: Viki, ha pasid lesz, nem könnyítjük meg az életét!

A fiatal lányt most leginkább az utazások érdeklik, és mivel a nyár folyamán nem volt túlterhelve, jutott ideje egy kis kiruccanásra is.

– Az idén Olaszországban tölthettem tíz napot az osztálytársaimmal. Sorrentóban voltunk, ahol sokat buliztunk. Rengeteg pizzát és tézsféléket ettem, meg is híztam, de már sikerült leadnom a pluszkilókat. Nagyon tetszik a mediterrán életmód – mesélte Viki.

Top 10

1. Bruno Mars: Just the Way You Are
2. Far East Movement feat. Cataracs & Dave: Like a G6
3. Nelly: Just a Dream
4. Rihanna: Only Girl (In the World)
5. Katy Perry: Teenage Dream
6. Eminem feat. Rihanna: Love the Way You Love
7. Usher feat. Pitbull: DJ Got Us Fallin' In Love
8. Taio Cruz: Dynamite
9. Enrique Iglesias feat. Pitbull: I Like It
10. Flo Rida feat. David Guetta: Club Can't Handle Me

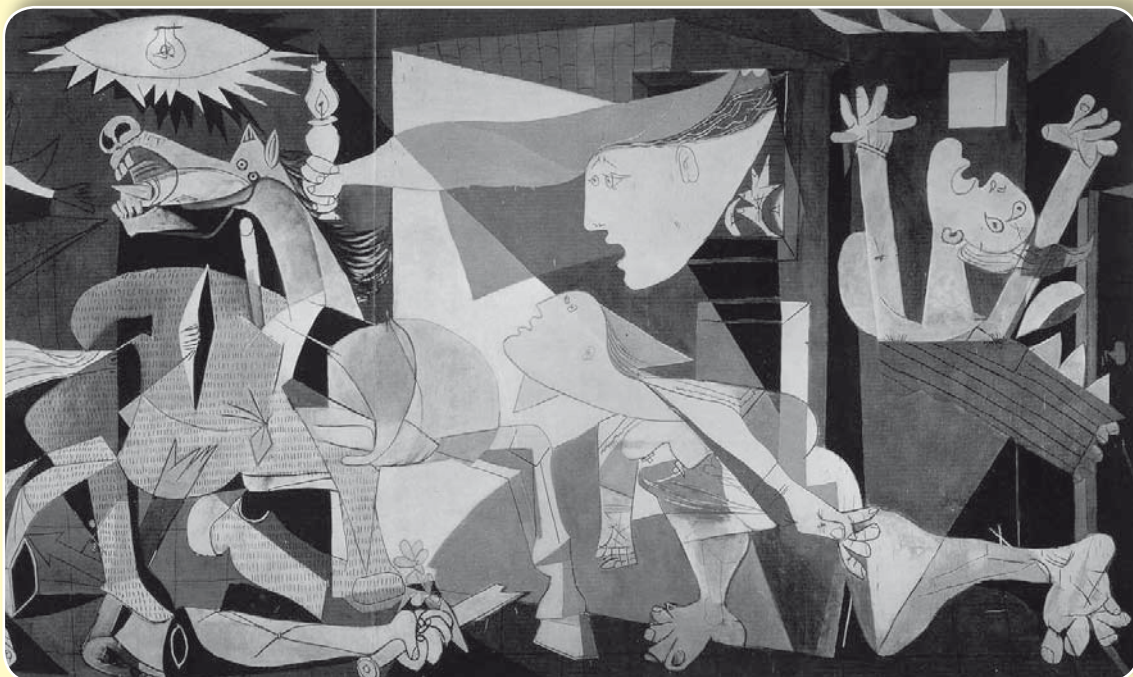

Bruno Mars

Rihanna

Megröntgenezték a Guernicát

A Guernica szörnyű szenvedéseket ábrázol, de saját egészsége nincs veszélyben: ezt a diagnózist állították fel a szakértők Picaso háborúellenes remekművéről.

A 3,5x7,8 méteres, hatalmas olajkép Pablo Picasso (1881–1973) talán legismertebb alkotása jelenleg a Szófia királynéről elnevezett madridi Reina Sofia múzeum büszkesége. A vásznat utoljára egy évtizeddel ezelőtt vizsgálták, és akkor 129 kisebb-nagyobb hibát találtak rajta: repedéseket, foltokat és szennyeződések, amelyek mind a mű hányatott előéletének nyomai. Manuel Borja-Villel, a múzeum igazgatója az AP hírügynökségnek elmondta, hogy a röntgen megmutatja a festmény állapotát és sérüléseit.

„A jó hír az, hogy a sérülések száma nem nőtt, de az is igaz, hogy az idő mindenki felett eljár, és a festmények sem kivételek” – magyarázza az igazgató. A Reina Sofia szakértői 2010-re tervezik a végleges elemzést. Az eddigi eredmények szerint a képnek csak rendszeres pormentesítésre és arra van szüksége, hogy eltávolítsanak felületéről néhány foltot, amely akkor keletkezett, amikor utoljára, több mint fél évszázada, 1957-ben a New York-i Modern Művészetek Múzeuma, a MoMA restaurálta.

A Guernicát a köztársasági kormány rendelte 1937-ben a művésztől a párizsi világkiállításra – abban az időben, amikor még folyt az elkeseredett polgárháború a köztársasági kormány ellen lázadó Franco

tábornok csapatai és a kormányerők között. Amikor a világkiállítás véget ért, a festmény nem tért haza Spanyolországba, ahol a francoisták kerekedtek felül, hanem „vándorútra” kelt: csaknem 20 év alatt több utcát városban állították ki az Atlanti-óceán mindkét oldalán.

Valahányszor útra kelt, ki kellett emelni a keretéből, és össze kellett tekerni a vásznat. Ennek következményei meglátszottak a képen, és az 1960-as évek elején maga a festő is felemelte szavát: „Ami sok, az sok!” – idézte szavait Manuel Borja-Villel. „A festmény alapja robusztus, de az utazások korának végérvényesen befellegzett” – fűzte hozzá. A Guernica 1981-ben kelt útra utoljára a MoMA-ból, amelynek Picasso még életében addig kölcsönözte ki, amíg a demokrácia helyre nem áll Spanyolországban.

A fekete és a fehér szín különböző árnyalataiban megfestett mű torz emberi és állati formái a gépesített háború borzalmait jelenítik meg. Picasso, a modern művészet meghatározó alakja már világhírű volt, amikor a Guernicát megfestette, a mű hamar művészi és politikai jelképpé vált, számtalan tanulmány készült róla.

Guernica a spanyolországi Baszkföld régi székhelye volt, amelyet a spanyol polgárháború idején, 1937. április 26-án – egy tavaszi vásári napon – bombázott a Franco erőit támogató német és az olasz légierő, nagy veszteséget okozva a lakosságnak. Az áldozatok számáról eltérő adatok forognak, a helybeliek szerint 120 ember halt meg.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatósi, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Törzselés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■